

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA
ZA 2014. GODINU

**Javno preduzeće šumarstva
Šume Republike Srpske a.d. Sokolac**

Banja Luka, april 2015. godine

S A D R Ź A J

	S t r a n a
IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	3
BILANS STANJA	8
BILANS USPJEHA	12
BILANS TOKOVA GOTOVINE	15
IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU	17
NAPOMENE UZ IZVJEŠTAJ	19-68

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Skupštini i Nadzornom odboru Javnog preduzeća šumarstva Šume Republike Srpske a.d. Sokolac

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja za 2014. godinu JPŠ „Šume Republike Srpske“ a.d. Sokolac (u daljem tekstu: Javno preduzeće), koja je obuhvatila reviziju bilansa stanja, bilansa uspjeha, bilansa novčanih tokova, izvještaja o promjenama na kapitalu i izvještaja koji čine priloge uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i objektivnu prezentaciju ovih finansijskih izvještaja u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srpske. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za sastavljanje i objektivnu prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usljed kriminalne radnje ili greške; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika, kao i korišćenje najboljih mogućih računovodstvenih procjena.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim izvještajima na osnovu obavljene revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu usaglašenost sa etičkim principima i da reviziju planiramo i obavimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i informacijama objelodanjenim u finansijskim izvještajima. Odabrani postupci su zasnovani na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih grešaka sadržanih u finansijskim izvještajima, nastalih usljed kriminalne radnje ili greške. Prilikom procjene ovih rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i objektivnu prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja najboljih mogućih revizorskih procedura, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola pravnog lica. Revizija, takođe, uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i vrednovanje značajnih procjena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju solidnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Kao što je objelodanjeno u napomeni 4.1, uz finansijske izvještaje, na dan bilansa, rukovodstvo Javnog preduzeća nije analiziralo vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme u cilju utvrđivanja potencijalnog obezvređenja u skladu sa MRS 36 – Umanjenje vrijednosti imovine. Nadalje, nije vršena procjena nekretnina, postrojenja i opreme u skladu sa zahtjevima MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema, odnosno u skladu sa usvojenom računovodstvenom politikom.

(nastavlja se)

(nastavak)

Kao što je objelodanjeno u napomeni 4.2, uz finansijske izvještaje, revizorskim postupcima smo došli do saznanja da se veći dio puteva, koji su prezentovani na poziciji sredstava u pripremi, (5.026.731 KM) koriste za obavljanje poslovne djelatnosti Javnog preduzeća. Budući da je sredstvo raspoloživo za korištenje, odnosno da se koristi i da donosi određene ekonomske koristi isto po zahtjevima MRS-16 *Nekretnine, postrojenja i oprema* ispunjava uslove za priznavanje na poziciji nekretnina. Takođe, ako se sredstvo koristi i donosi određene koristi, odnosno spremno za korištenje, potrebno je u skladu sa MRS-16 *Nekretnine, postrojenja i oprema* i odabranom metodom amortizacije izvršiti obračun i knjiženje troška amortizacije. Ne uzimajući u obzir ulaganja u šumske kamionske puteve u toku 2014. godine, iznos neobračunate amortizacije istih na nabavnu vrijednost 01.01.2014. godine iznosi 174.312 KM. Za navedeni iznos su precijenjena sredstva i rezultat poslovanja za 2014. godinu, a podcijenjeni troškovi amortizacije. Takođe, za nekretnine u pripremi iskazane po početnom stanju kod pojedinih organizacionih dijelova Javno preduzeće nije izvršilo testiranje na obezvređenje u skladu sa MRS 36 – *Umanjenje vrijednosti imovine*.

Kao što je objelodanjeno u napomeni 4.6, uz finansijske izvještaje, Javno preduzeće nije izvršilo ispravku potraživanja prema pojedinim pravnim licima, koja su starija od godinu dana i ista su utužena zbog neizmirenja svojih obaveza prema Javnom preduzeću, u iznosu od 629.558 KM, te je na taj način precijenilo potraživanja a podcijenilo rashode i ispravku potraživanja za navedeni iznos.

Kao što je objelodanjeno u napomeni 4.13, uz finansijske izvještaje, u toku 2014. godine Javno preduzeće je isplaćivalo neto lična primanja zaposlenima sa zakašnjenjem u prosjeku od dva mjeseca, pri čemu je isplata obračunatih doprinosa socijalnog osiguranja kasnila kod pojedinih organizacionih dijelova tri mjeseca sa stanjem na dan 31.12.2014. godine. Prema odredbama Zakona o porezu na dohodak („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 91/06, 128/06, 120/08, 71/10, 1/11 i 107/13), porez na dohodak se plaća u momentu isplate neto ličnih primanja, dok se prema odredbama Zakona o doprinosima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 31/09, 1/11 i 116/12), doprinosi socijalnog osiguranja zaposlenih plaćaju u momentu isplate neto ličnih primanja, odnosno najkasnije u roku od dva mjeseca od datuma obračunatih ličnih primanja. Javno preduzeće nije obračunalo i izvršilo rezervisanja za potencijalne troškove zatezних kamata zbog neblagovremenog izmirenja obaveza za doprinose. Nadalje, Javno preduzeće ne izmiruje obaveze po osnovu člana 89. stav 6) Zakona o šumama – naknada za opštine, u skladu sa članom 89. stav 9) Zakona o šumama („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 75/08 i 60/13), odnosno do 5. u mjesecu za prethodni kvartal. Na osnovu prezentovane dokumentacije, nismo bili u mogućnosti da procijenimo potencijalne efekte na finansijske izvještaje Javnog preduzeća za 2014. godinu po navedenim osnovama.

Mišljenje sa rezervom

Po našem mišljenju, osim za efekte pitanja datih u pasusima Osnove za mišljenje sa rezervom, priloženi finansijski izvještaji prikazuju istinito i objektivno stanje imovine, kapitala i obaveza JPŠ „Šume Republike Srpske“ a.d. Sokolac sa stanjem na dan 31. decembar 2014. godine, kao i rezultat poslovanja, tokova gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

(nastavlja se)

Skretanje pažnje

Ne izražavajući dalju rezervu u odnosu na dato mišljenje skrećemo pažnju, izražavajući stavove i mišljenja, na sljedeća pitanja:

Kao što je objelodanjeno u napomeni 4.1, uz finansijske izvještaje:

Pojedini organizacioni dijelovi Javnog preduzeća su na poziciji bruto vrijednosti i ispravke vrijednosti objekata i opreme na 31.12.2014. godine u obrascima bilansa stanja evidentirali ukupan promet na navedenim kontima, a ne saldo istog što nije u skladu sa članom 5. stav 3) Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 84/09 i 120/11) i MRS 1 – Presentacija finansijskih izvještaja. Takođe, prilikom isknjižavanja nekretnina, nabavne vrijednosti objekata i pripadajuće ispravke vrijednosti nije bilo dosljednosti u smislu isknjižavanja putem storniranja ili prikazivanjem prometa računa nabavke i ispravke vrijednosti pojedinačnog građevinskog objekta. Revizorskim postupcima nismo mogli da se uvjerimo u razlike iskazanog stanja u poslovnim evidencijama na pozicijama nabavne vrijednosti objekata i opreme i pripadajuće ispravke vrijednosti zbog navedenog načina knjiženja.

Za stan u Doboju Javno preduzeće je sklopilo ugovor sa fizičkim licem zaposlenim u **Centru za sjemensko-rasadničku proizvodnju Doboj** o izdavanju istog, te je u skladu sa tim i MRS 40 – *Investicione nekretnine*, isti trebalo iskazati u okviru pozicije investicionih nekretnina.

Kao što je objelodanjeno u napomeni 4.3, uz finansijske izvještaje:

Na poziciji nematerijalnih ulaganja iskazana je vrijednost trajnog prava korištenja zemljišta. Budući da su doneseni propisi koji regulišu status ovog zemljišta neophodno je regulisati status ove bilansne pozicije i izvršiti odgovarajuća knjiženja. Po svojoj prirodi, a prema zahtjevima MRS-a zemljište ne može imati tretman nematerijalnog ulaganja.

Šumsko gazdinstvo Vrbanja Kotor Varoš je u toku godine sklopilo ugovor sa fizičkim licem o trajnom pravu korištenja dijela nekretnine (livada) za potrebe izgradnje traktorskih vlaka i za iznos od 1.849 KM povećalo vrijednost zemljišta, iako nam nije prezentovana dokumentacija da je u zemljišnim knjigama evidentirano kao posjednik ili vlasnik istog.

U Centru za sjemensko-rasadničku proizvodnju Doboj prenos prava korištenja parcela na Centar, po KKK 906, K.O. Brezovo Polje, Distrikt Brčko, nije okončan. Takođe, imovina Šumskog gazdinstva Prijedor Prijedor nije uknjižena na organizacioni dio centra Radna jedinica Gornja Puharska Prijedor. Nadalje, za uspostavljanje stvarnih prava i rješavanje uzurpacija šumskog zemljišta Uprava Centra predočila reviziji, uz navedene posjedovne listove, i ZK izvode Radne jedinice Stanovi Doboj.

U šumskom gazdinstvu Doboj za trajno pravo korištenja zemljišta, nisu predočeni zemljišni knjižni izvodi i posjedovni listovi kao dokazi o pravima korištenja zemljišta.

Kao što je objelodanjeno u napomeni 4.5, uz finansijske izvještaje, cijeneći specifičnost praćenja zaliha, a samim tim i popisa istih, koristeći se znanjem i iskustvom eksperta šumarstva kao i revizorskim metodama, došli smo do određenih zapažanja kod popisa zaliha i to:

Evidentan problem premjera na lagerima, gdje je velikom broju sortimenata onemogućen premjer srednjeg prečnika, a ponekad i prečnika na njegovim krajevima, jer su u većini slučajeva zatrpani drugim sortimentima. Primijećeno je da se u tom slučaju uglavnom vrši samo procjena srednjeg prečnika, a ne premjer na pogodnim mjestima i/ili njegovo proračunavanje.

(nastavlja se)

Još uvijek je u primjeni drvena klupa, dok se aluminijska klupa (koja je preciznija i manje podložna habanju i sistematskim greškama) skoro i nekoristi. Šumarska praksa je zaokruživanje dužine sortimenta na cijeli metar, znatno rjeđe na cijeli decimtar. Da se pri klasifikaciji sortimenata prioritet pridaje njegovoj dužini i masi (uglavnom zbog utovara i privlačenja), nego samom kvalitetu. Pojavljuje se u nekim slučajevima problem sa nemogućnosti očitavanja kolobroja, jer je praksa u pojedinim organizacionim dijelovima da se pločice ne udaraju. Na ovaj način je otežana, a ponekad i onemogućena bilo kakva kontrola, jer je nemoguće utvrditi na koji trupac se odnosi koji podatak iz knjige primke.

Kao što je objelodanjeno u napomeni 4.4, uz finansijske izvještaje:

Kod Šumskog gazdinstva Prijedor uvidom u raspoloživu dokumentaciju i razgovorom sa odgovornim licem došli smo do saznanja da je potraživanje od fizičkog lica (radnika) starije od 10 godina. Revizorskim postupcima smo došli do saznanja da se kredit nema od koga naplatiti. Navedeno gazdinstvo nije vršilo ispravku navedenog kredita. Presentovanjem potraživanja na ovaj način Javno preduzeće je precijenilo potraživanje i rezultat poslovanja ranijeg i tekućeg perioda za iznos 11.052 KM, odnosno podcijenilo trošak.

Kod Šumskog gazdinstva Gradiška kredit plasiran fizičkom licu (radnik) ne vraća se više od 12 mjeseci. Navedeno gazdinstvo nije vršilo ispravku vrijednosti. Presentujući ovo potraživanje na ovakav način gazdinstvo je precijenilo potraživanja i podcijenilo troškove za iznos kredita (2.591 KM).

Kao što je objelodanjeno u napomeni 4.5, uz finansijske izvještaje:

U Šumskom gazdinstvu Vrbanja Kotor Varoš dati avansi u iznosu od 27.213 KM se odnose na date avanse starije od godinu dana i Šumsko gazdinstvo za iste nije izvršilo ispravku potraživanja, te na taj način precijenilo potraživanja za avanse, a podcijenilo ispravku potraživanja za date avanse i rashode za 27.213 KM. Avansi se odnose na date avanse fizičkim licima za dio parcela na kojima su u ranijim godinama izvršeni radovi na izgradnji puteva. Nema ugovora o kupovini zemljišta, jer se, prema obrazloženju ovlaštenog lica Gazdinstva, ulaganja odnose na ulaganja u tuđa osnovna sredstva – šumske kamionske puteve. Navedene iznose je, uzimajući u obzir objašnjenje od strane gazdinstva, trebalo knjižiti kao povećanje vrijednosti ulaganja u puteve u skladu sa MRS 16 – *Nekretnine, postrojenja i oprema*. Nadalje, kod Šumskog gazdinstva Vrbanja Kotor Varoš Fond zdravstvenog osiguranja ne priznaje refundaciju troškova bolovanja od 01.04.2013. godine do 31.12.2014. godine zbog kašnjenja u uplati doprinosa od strane Gazdinstva do 10. u mjesecu za prethodni mjesec u skladu sa propisima Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske, a ne kako je definisano zakonskim propisima u roku od 60 dana. Fond zdravstvenog osiguranja Republike Srpske je priznao iznos na IOS-u od 28.334 KM. Na navedeni način Gazdinstvo je precijenilo potraživanja za refundaciju i prihode od refundacije za 11.927 KM. U Šumskom gazdinstvu Zelengora Kalinovik roba u skladištu (15.395 KM) se odnosi na vrata koja se, prema obrazloženju ovlaštene osobe, nalaze u evidencijama po početnom stanju. Gazdinstvo nije vršilo procjenu istih zbog utvrđivanja neto ostvarive vrijednosti kako je definisano u MRS 2 – *Zalihe*.

Kao što je objelodanjeno u napomeni 4.6, uz finansijske izvještaje, kod Šumskog gazdinstva Majeвица Lopare potraživanja od Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede za rad u privatnim šumama (11.522 KM) je iskazano po početnom stanju i gazdinstvo nije vršilo usaglašavanja međusobnih obaveza i potraživanja po istim, sa navedenim ministarstvom.

(nastavlja se)

(nastavak)

Kao što je objelodanjeno u napomeni 4.13, uz finansijske izvještaje, uvidom u dokumentaciju i pregledom poslanih konfirmacija utvrdili smo da Šumsko gazdinstvo Romanija Sokolac nije evidentiralo račun broj 81 od 31.12.2014. godine ispostavljen od pravnog lica Bor Tim d.o.o. Han Pijesak u iznosu od 21.795 KM. Ne evidentirajući navedenu fakturu Javno preduzeće je podcijenilo troškove i precijenilo rezultat poslovanja u iznosu od 21.795 KM.

Kao što je objelodanjeno u napomeni 4.14, uz finansijske izvještaje, dio dugoročnih kredita u inostranstvu (480.411 KM) se odnose na obavezu prema Jedinici za implementaciju projekata u šumarstvu u Vladi Republike Srpske (299.827 KM) i Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede u Vladi Republike Srpske po kreditnim obavezama za izgradnju šumskih puteva i nabavku vozila iz kredita Svjetske banke. Navedene kreditne obaveze se ne izmiruju i revizorskim postupcima se nismo mogli uvjeriti u potencijalne efekte zateznih kamata zbog neizmirenja navedenih obaveza.

Kao što je objelodanjeno u napomeni 4.17, uz finansijske izvještaje, prilikom knjiženja zateznih kamata kupcima ne postoji dosljednost kod organizacionih dijelova Javnog preduzeća, s obzirom da se iste kod pojedinih organizacionih dijelova priznaju kao prihod u momentu obračuna, a kod pojedinih u momentu naplate. Navedeni različiti tretman priznavanja prihoda kod pojedinih organizacionih dijelova nije u skladu sa usvojenim računovodstvenim politikama, MRS 18 – *Prihodi* i obračunskim načinom evidentiranja promjena u računovodstvu.

Kao što je objelodanjeno u napomeni 4.21, uz finansijske izvještaje, prema prezentovanom pregledu sudskih sporova dostavljenih od strane Javnog preduzeća u toku je 811 sudskih sporova koji se vode protiv dužnika zbog naplate potraživanja, ukupne vrijednosti 33.553.132 KM, dok je protiv Javnog preduzeća pokrenuto 145 sudskih sporova ukupne vrijednosti 10.428.501 KM. Javno preduzeće nije vršilo procjenu potencijalnih kamata i troškova za sudske sporove.

Kao što je objelodanjeno u napomeni 4.23, uz finansijske izvještaje, Javno preduzeće je 27.11.2014. godine od Poreske uprave Republike Srpske dobilo rješenje broj 06/1.07/0705-457.1-4012/14 od 26.11.2014. godine o prinudnoj naplati prijavljenih a neizmirenih poreskih obaveza. U navedenom rješenju je iskazana i kamata za neblagovremeno plaćanje poreskih obaveza u iznosu od 191.937 KM koja nije iskazana u evidencijama Javnog preduzeća.

EF REVIZOR d. o. o.
Banja Luka, Gajeva broj 12
Datum: 27.04.2015. godine

Ovlašćeni revizori

Milan Kondić

Srećko Vidović

BILANS STANJA
(Izveštaj o finansijskom položaju)
na dan 31.12.2014. godine

u KM

Grupa računa, račun	POZICIJA	Oznaka AOP-a	Iznos na dan bilansa tekuće godine			Iznos na dan bilansa preth. godine (početno stanje)
			Bruto	Ispravka vrijednosti	Neto (4-5)	
1	2	3	4	5	6	7
	A K T I V A					
	A. STALNA IMOVINA (002+008+015+021+030)	001	197.191.702	109.117.469	88.074.233	88.605.228
01	I NEMATERIJALNA ULAGANJA (003 do 007)	002	17.710.596	7.175.907	10.534.690	10.526.137
010	1. Ulaganja u razvoj	003	101.252	19.987	81.265	67.727
011	2. Koncesije, patenti, licence i ostala prava	004	0	0	0	0
012	3. Goodwill	005	0	0	0	0
014	4. Ostala nematerijalna ulaganja	006	15.727.468	7.155.919	8.571.549	8.551.230
015 i 016	5. Avansi i nematerijalna ulaganja u pripremi	007	1.881.876	0	1.881.876	1.907.180
02	II NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I INVESTICIONE NEKRETNINE (009 do 014)	008	172.365.185	95.884.170	76.481.015	76.899.861
020	1. Zemljište	009	1.579.848	0	1.579.848	1.440.725
021	2. Građevinski objekti	010	55.880.963	26.739.703	29.141.260	29.637.131
022	3. Postrojenja i oprema	011	43.806.105	38.592.613	5.213.492	6.341.797
023	4. Investicione nekretnine	012	980.896	155.239	825.657	870.880
027 i 028	5. Avansi i nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine u pripremi	013	5.910.989	286.978	5.624.011	7.919.485
029	6. Ulaganje na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi	014	64.206.385	30.109.637	34.096.748	30.689.843
03	III BIOLOŠKA SREDSTVA I SREDSTVA KULTURE (016 od 020)	015	318.427	16.224	302.203	244.118
030	1. Šume	016	0	0	0	0
031	2. Višegodišnji zasadi	017	300.509	16.224	284.285	226.200
032	3. Osnovno stado	018	0	0	0	0
033	4. Sredstva kulture	019	17.918	0	17.918	17.918
038 i 039	5. Avansi i biološka sredstva i sredstva kulture u pripremi	020	0	0	0	0
04	IV DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (022 do 029)	021	6.797.493	6.041.168	756.325	935.112
040, dio 049	1. Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica	022	0	0	0	0
041, dio 049	2. Učešće u kapitalu drugih pravnih lica	023	1.000	0	1.000	12.646
042, dio 049	3. Dugoročni krediti povezanim pravnim licima	024	0	0	0	0
043, dio 049	4. Dugoročni krediti u zemlji	025	2.612.947	1.857.622	755.325	922.466
044, dio 049	5. Dugoročni krediti u inostranstvu	026	0	0	0	0
045, dio 049	6. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	027	0	0	0	0
046, dio 049	7. Finansijska sredstva koja se drže do roka dospijeaća	028	0	0	0	0
048, dio 049	8. Ostali dugoročni finansijski plasmani	029	4.183.546	4.183.546	0	0
050	V ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	030	0	0	0	0
	V. TEKUĆA IMOVINA (032+039+060)	031	78.798.795	42.686.898	36.111.896	86.460.595
10 do 15	I ZALIHE, STALNA SREDSTVA NAMIJENJENA OTUĐENJU I DATI AVANSI (033 DO 038)	032	17.323.336	3.251.614	14.071.722	12.328.848
100 do 109	1. Zalihe materijala	033	4.001.844	2.481.667	1.520.177	1.460.892

110 do 112	2. Zalihe nedovršene proizvodnje, poluproizvoda i nedovršenih usluga	034	5.891.618	0	5.891.618	4.396.722
120	3. Zalihe gotovih proizvoda	035	6.442.340	0	6.442.340	6.238.015
130 do 139	4. Zalihe robe	036	65.510	0	65.510	70.021
140 do 149	5. Stalna sredstva i sredstva obustavljenog poslovanja namijenjena otuđenju	037	396.293	395.360	933	16.479
150 do 159	6. Dati avansi	038	525.731	374.587	151.144	146.719
	II KRATK. POTRAŽ., PLASMANI I GOTOVINA (040+046+055+058+059)	039	61.475.459	39.435.284	22.040.174	74.131.747
20, 21, 22	1. Kratkoročna potraživanja (041 DO 045)	040	56.844.327	38.530.459	18.313.867	67.515.308
200, dio 209	a) Kupci - povezana pravna lica	041	13.336	10.841	2.495	0
201, dio 209	b) Kupci u zemlji	042	47.833.049	31.842.897	15.990.152	18.362.555
202, dio 209	v) Kupci u inostranstvu	043	721.309	720.477	832	18.015
210 do 219	g) Potraživanja iz specifičnih poslova	044	1.701.807	1.701.807	(0)	15.724
220 do 229	d) Druga kratkoročna potraživanja	045	6.574.826	4.254.437	2.320.389	49.119.014
23	2. Kratkoročni finansijski plasmani (047 do 054)	046	2.310.793	904.826	1.405.967	422.528
230, dio 239	a) Kratkoročni krediti povezanim pravnim licima	047	0	0	0	0
231, dio 239	b) Kratkoročni krediti u zemlji	048	2.310.793	904.826	1.405.967	422.528
232, dio 239	v) Kratkoročni krediti u inostranstvu	049	0	0	0	0
233 i 234	g) Dio dugoročnih finansijskih plasmana koji dospijeva za naplatu u periodu do godinu dana	050	0	0	0	0
235, dio 239	d) Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha namijenjena trgovanju	051	0	0	0	0
236, dio 239	đ) Finansijska sredstva označena po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	052	0	0	0	0
237	e) Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udjeli namijenjeni prodaji ili poništavanju	053	0	0	0	0
238, dio 239	ž) Ostali kratkoročni plasmani	054	0	0	0	0
24	Gotovinski ekvivalenti i gotovina (056+057)	055	793.808	0	793.808	896.806
240	a) Gotovinski ekvivalenti - hartije od vrijednosti	056	223.436	0	223.436	0
241 do 249	b) Gotovina	057	570.372	0	570.372	896.806
270 do 279	4. Porez na dodatu vrijednost	058	146.303	0	146.303	241.558
280 do 289, osim 288	5. Aktivna vremenska razgraničenja	059	1.380.228	0	1.380.228	5.055.547
288	III ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	060	0	0	0	0
29	V. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	061	0	0	0	0
	G. POSLOVNA AKTIVA (001+031+061)	062	275.990.497	151.804.367	124.186.130	175.065.823
880 do 888	D. VANBILANSNA AKTIVA	063	6.331.908.694	0	6.331.908.694	6.235.918.571
	Đ. UKUPNA AKTIVA (062+063)	064	6.607.899.191	151.804.367	6.456.094.824	6.410.984.394

BILANS STANJA (nastavak)

**(Izveštaj o finansijskom položaju)
na dan 31.12.2014. godine**

u KM

Grupa računa, račun	POZICIJA	Oznaka AOP-a	Iznos na dan bilansa tekuće godine	Iznos na dan bilansa prethodne godine (početno stanje)
1	2	3	4	5
	P A S I V A			
	A. KAPITAL (102-109+110+111+114+115-116+117-122)	101	53.720.493	55.199.357
30	I OSNOVNI KAPITAL (103 do 108)	102	50.039.039	50.039.039
300	1. Akcijski kapital	103	50.039.039	50.039.039
302	2. Udjeli Javnog preduzeća sa ograničenom odgovornošću	104	0	0
303	3. Zadržani udjeli	105	0	0
304	4. Ulozi	106	0	0
305	5. Državni kapital	107	0	0
306	6. Ostali osnovni kapital	108	0	0
31	II UPISANI NEUPLAĆENI KAPITAL	109	0	0
320	III EMISIONA PREMIJA	110	0	0
dio 32	IV REZERVE (112+113)	111	2.422.181	819.798
321	1. Zakonske rezerve	112	2.331.668	728.909
322	2. Statutarne rezerve	113	90.513	90.889
330, 331 i 334	V REVALORIZACIONE REZERVE	114	79.940	172.402
332	VI NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA RASPOLOŽIVIH ZA PRODAJU	115	0	0
333	VII NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA RASPOLOŽIVIH ZA PRODAJU	116	0	0
34	VII NERASPOREĐENI DOBITAK (118 do 121)	117	29.945.512	68.156.924
340	1. Neraspoređeni dobitak iz ranijih godina	118	29.945.512	62.981.591
341	2. Neraspoređeni dobitak tekuće godine	119	0	5.175.333
342	3. Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	120	0	0
343	4. Neto prihod od samostalne djelatnosti	121	0	0
35	IX GUBITAK DO VISINE KAPITALA (123 + 124)	122	28.766.179	63.988.806
350	1. Gubitak iz ranijih godina	123	28.051.028	63.988.806
351	2. Gubitak tekuće godine	124	715.151	0
40	B. DUGOROČNA REZERVISANJA (126 do 131)	125	2.745.057	2.615.674
400	1. Rezervisanja za troškove u garantnom roku	126	0	0
401	2. Rezervisanja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	127	825.102	493.037
402	3. Retervisanja za zadržane kaucije i depozite	128	0	0
403	4. Rezervisanja za troškove restrukturisanja	129	0	0
404	5. Rezervisanja za naknade i beneficije zaposlenih	130	1.875.382	2.015.372
405	6. Ostala dugoročna rezervisanja	131	44.573	107.265
	V. OBAVEZE (133 do 142)	132	67.720.580	117.250.792
41, osim 418	I DUGOROČNE OBAVEZE (134 do 141)	133	15.410.222	12.925.674
410	1. Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital	134	0	0
411	2. Obaveze prema povezanim pravnim licima	135	0	0
412	3. Obaveze po emitovanim dugoročnim hartijama od vrijednosti	136	0	0
413 i 414	4. Dugoročni krediti	137	15.159.205	12.653.292
415 i 416	5. Dugoročne obaveze po finansijskom lizingu	138	0	0
417	6. Dugoročne obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	139	0	0
418	7. Odložene poreske obaveze	140	0	0
419	8. Ostale dugoročne obaveze	141	251.017	272.382
42 do 48	II KRATKOROČNE OBAVEZE (143+148+153+154+155+156+157+158+159+160)	142	52.310.358	104.325.118

42	1. Kratkoročne finansijske obaveze (144 do 147)	143	10.610.558	7.884.053
420 do 423	a) Kratkoročni krediti i obaveze po emitovanim kratkoročnim hartijama od vrijednosti	144	3.248.219	3.085.441
424 i 425	b) Dio dugoročnih finansijskih obaveza koji za plaćanje dopijeva u periodu do godinu dana	145	7.356.689	4.798.612
426	v) Kratkoročne obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	146	0	0
429	g) Ostale kratkoročne finansijske obaveze	147	5.650	0
43	2. Obaveze iz poslovanja (149 do 152)	148	19.220.138	19.345.319
430	a) Primljeni avansi, depoziti i kaucije	149	4.656.147	3.998.922
431	b) Dobavljači - povezana pravna lica	150	0	0
432 i 433	v) Ostali dobavljači	151	14.147.629	14.530.654
439	g) Ostale obaveze	152	416.362	815.743
440 do 449	3. Obaveze iz specifičnih poslova	153	0	7.341
450 do 458	4. Obaveze za zarade i naknade zarada	154	8.835.373	12.139.556
460 do 469	5. Druge obaveze	155	1.038.928	1.129.749
470 do 479	6. Porez na dodatu vrijednost	156	1.141.023	883.639
48, osim 481	7. Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine	157	9.685.235	57.191.337
481	8. Obaveze za porez na dobitak	158	0	56
49, osim 495	9. Pasivna vremenska razgraničenja	159	1.779.103	5.744.068
495	10. Odložene poreske obaveze	160	0	0
	G. POSLOVNA PASIVA (101+125+132)	161	124.186.130	175.065.823
890 do 898	D. VANBILANSNA PASIVA	162	6.331.908.694	6.235.918.571
	Đ. UKUPNA PASIVA (161+162)	163	6.456.094.824	6.410.984.394

Potpisano u ime Javnog preduzeća

v.d. direktor

Mr Dragan Grabovac

BILANS USPJEHA
(Izveštaj o ukupnom rezultatu u periodu)
od 01.01. do 31.12.2014. godine

u KM

Grupa ili dio grupe računa	POZICIJA	Oznaka AOP-a	Iznos	
			Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
	A. POSLOVNI PRIHODI I RASHODI I POSLOVNI PRIHODI (202+206+210+211-212+213-214+215)	201	176.369.192	176.119.841
60	1. Prihodi od prodaje robe (203 do 205)	202	123.257	119.894
600	a) Prihodi od prodaje robe povezanim pravnim licima	203	2.665	0
601	b) Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu	204	120.592	119.894
602	v) Prihodi od prodaje robe na inostranom tržištu	205	0	0
61	2. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga (207 do 209)	206	155.370.857	154.026.145
610	a) Prihodi od prodaje učinaka povezanim pravnim licima	207	0	0
611	b) Prihodi od prodaje učinaka na domaćem tržištu	208	153.335.179	152.207.743
612	v) Prihodi od prodaje učinaka na ino tržištu	209	2.035.678	1.818.402
62	3. Prihodi od akativiranja ili potrošnje robe i učinaka	210	3.273.232	3.072.969
630	4. Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	211	1.710.420	1.753.163
631	5. Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	212	0	0
640 i 641	6. Povećanje vrijednosti investicionih nekretnina i bioloških sredstava koja se ne amortizuju	213	0	0
642 i 643	7. Smanjenje vrijednosti investicionih nekretnina i bioloških sredstava koja se ne amortizuju	214	0	0
650 do 659	8. Ostali poslovni prihodi	215	15.891.426	17.147.670
	II POSLOVNI RASHODI (217+218+219+222+223+226+227+228)	216	173.386.555	170.564.040
500 do 502	1. Nabavna vrijednost prodane robe	217	88.002	72.063
510 do 513	2. Troškovi materijala	218	8.405.394	8.158.315
52	3. Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda (220+221)	219	79.895.452	76.857.167
520 i 521	a) Troškovi bruto zarada i bruto naknada zarada	220	77.208.434	74.123.953
522 i 529	b) Ostali lični rashodi	221	2.687.018	2.733.214
530 do 539	4. Troškovi proizvodnih usluga	222	48.675.843	49.280.962
54	5. Troškovi amortizacije i rezervisanja (224+225)	223	6.764.813	8.294.164
540	a) Troškovi amortizacije	224	6.667.082	7.877.717
541 do 549	b) Troškovi rezervisanja	225	97.731	416.447
55, osim 555 i 556	6. Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	226	1.981.434	1.754.772
555	7. Troškovi poreza	227	26.906.697	26.016.256
556	8. Troškovi doprinosa	228	668.920	130.341
	B. POSLOVNI DOBITAK (201-216)	229	2.982.637	5.555.801
	V. POSLOVNI GUBITAK (216-201)	230	0	0
66	G. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI I FINANSIJSKI PRIHODI (232 do 237)	231	2.806.033	971.300
660	1. Finansijski prihodi od povezanih pravnih lica	232	0	0
661	2. Prihodi od kamata	233	2.768.793	896.624
662	3. Pozitivne kursne razlike	234	0	0
663	4. Prihodi od efekata valutne klauzule	235	0	0
664	5. Prihodi od učešća u dobitku zajedničkih ulaganja	236	0	0
669	6. Ostali finansijski prihodi	237	37.240	74.676
56	II FINANSIJSKI RASHODI (239 do 243)	238	1.785.410	1.394.710
560	1. Finansijski rashodi po osnovu odnosa povezanih pravnih lica	239	0	0
561	2. Rashodi kamata	240	1.769.032	1.380.967
562	3. Negativne kursne razlike	241	0	0
563	4. Rashodi po osnovu valutne klauzule	242	0	0

564	5. Ostali finansijski rashodi	243	16.378	13.743
	D. DOBITAK REDOVNE AKTIVNOSTI (229+231-238) ili (231-238-230)	244	4.003.260	5.132.391
	D. GUBITAK REDOVNE AKTIVNOSTI (230+238-231) ili (238-229-231)	245	0	0
67	E. OSTALI PRIHODI I RASHODI	246	906.282	1.661.315
	I. OSTALI PRIHODI (247 do 256)			
670	1. Dobici po osnovu prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	247	33.889	78.424
671	2. Dobici po osnovu prodaje investicionih nekretnina	248	0	0
672	3. Dobici po osnovu prodaje bioloških sredstava	249	0	0
673	4. Dobici po osnovu prodaje sredstava obustavljenog poslovanja	250	0	0
674	5. Dobici po osnovu prodaje učešća u kapitalu i dugoročnih HOV	251	0	0
675	6. Dobici po osnovu prodaje materijala	252	171	3.098
676	7. Viškovi, izuzimajući viškove zaliha učinaka	253	8.650	15.767
677	8. Naplaćena otpisana potraživanja	254	623.057	987.228
678	9. Prihodi po osnovu ugovorene zaštite od rizika, koji ne ispunjavaju uslove da se iskažu u okviru revalorizacionih rezervi	255	0	117
679	10. Prihodi od smanjenja obaveza, ukidanja neiskorišćenih dugoročnih rezervisanja i ostali nepomenuti prihodi	256	240.516	576.681
57	II OSTALI RASHODI (258 do 267)	257	5.469.485	1.612.348
570	1. Gubici po osnovu prodaje i rashodovanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	258	25.503	21.939
571	2. Gubici po osnovu prodaje i rashodovanja investicionih nekretnina	259	1	3.431
572	3. Gubici po osnovu prodaje i rashodovanja bioloških sredstava	260	0	0
573	4. Gubici po osnovu prodaje sredstava obustavljenog poslovanja	261	0	0
574	5. Gubici po osnovu prodaje učešća u kapitalu i hartija od vrijednosti	262	0	0
575	6. Gubici po osnovu prodaje materijala	263	0	35.344
576	7. Manjkovi, izuzimajući manjkove zaliha materijala	264	10.871	31.076
577	8. Rashodi po osnovu zaštite od rizika, koji ne ispunjavaju uslove da se iskažu u okviru revalorizacionih rezervi	265	1.060	120
578	9. Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	266	4.699.352	899.146
579	10. Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe i ostali rashodi	267	732.698	621.292
	Ž. DOBITAK PO OSNOVU OSTALIH PRIHODA I RASHODA (246-257)	268	0	48.967
	Z. GUBITAK PO OSNOVU OSTALIH PRIHODA I RASHODA (257-246)	269	4.563.203	0
68	I. PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE I PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE (271 do 279)	270	0	7.248
680	1. Prihodi od usklađivanja vrijednosti nematerijalnih ulaganja	271	0	0
681	2. Prihodi od usklađivanja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme	272	0	0
682	3. Prihodi od usklađivanja vrijednosti investicionih nekretnina za koje se obračunava amortizacija	273	0	0
683	4. Prihodi od usklađivanja vrijednosti bioloških sredstava za koje se obračunava amortizacija	274	0	7.248
684	5. Prihodi od usklađivanja vrijednosti dugoročnih finansijskih plasmana i finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	275	0	0
685	6. Prihodi od usklađivanja vrijednosti zaliha materijala i robe	276	0	0
686	7. Prihodi od usklađivanja vrijednosti kratkoročnih finansijskih plasmana	277	0	0
687	8. Prihodi od usklađivanja vrijednosti kapitala (negativni goodwill)	278	0	0
689	9. Prihodi od usklađivanja vrijednosti ostale imovine	279	0	0
58	II RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE (281 do 288)	280	1.315	3.708
580	1. Obezvredenje nematerijalnih ulaganja	281	0	0
581	2. Obezvredenje nekretnina, postrojenja i opreme	282	980	586
582	3. Obezvredenje investicionih nekretnina za koje se obračunava amortizacija	283	0	0
583	4. Obezvredenje bioloških sredstava za koje se obračunava	284	0	0

	amortizacija			
584	5. Obezbvredjenje dugoročnih finansijskih plasmana i finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	285	0	0
585	6. Obezbvredjenje zaliha materijala i robe	286	0	0
586	7. Obezbvredjenje kratkoročnih finansijskih plasmana	287	0	0
589	8. Obezbvredjenje stalne imovine	288	335	3.122
	J. DOBITAK PO OSNOVU VRIJEDNOSTI USKLAĐIVANJA IMOVINE (270-280)	289	0	3.540
	K. GUBITAK PO OSNOVU VRIJEDNOSTI USKLAĐIVANJA IMOVINE (280-270)	290	1.315	0
690 i 691	L. PRIHODI PO OSNOVU PROMJENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKE GREŠAKA IZ RANIJIH GODINA	291	106.181	62.062
590 i 591	LJ. RASHODI PO OSNOVU PROMJENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKE GREŠAKA IZ RANIJIH GODINA	292	260.074	71.627
	M. DOBITAK I GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	293	0	5.175.333
	1. Dobitak prije oporezivanja (244+268+289 +291-292-245-269-290)			
	2. Gubitak prije oporezivanja (245+269+290+292-291-244-268-289)	294	715.151	0
721	N. TEKUĆI I ODLOŽENI POREZ NA DOBIT	295	0	0
	1. Poreski rashodi perioda			
dio 722	2. Odloženi poreski rashodi perioda	296		
dio 722	3. Odloženi poreski prihodi perioda	297		
	NJ. NETO DOBITAK I NETO GUBITAK PERIODA	298	0	5.175.333
	1. Neto dobitak tekuće godine (293-294-295-296+297)			
	2. Neto gubitak tekuće godine (294-293+295+296-297)	299	715.151	0
	UKUPNI PRIHODI (201+231+246+270+291)	300	180.187.688	178.821.766
	UKUPNI RASHODI (216+238+257+280+292)	301	180.902.839	173.646.433
723	O. MEĐUDIVIDENDE I DRUGI VIDOVI RASPODJELE DOBITKA U TOKU PERIODA	302		
	Dio neto dobitka/gubitka koji pripada većinskim vlasnicima	303		
	Dio neto dobitka/gubitka koji pripada manjinskim vlasnicima	304		
	Obična zarada po akciji	305		
	Razrijeđena zarada po akciji	306		
	Prosječan broj zaposlenih po osnovu časova rada	307	4.459	4.343
	Prosječan broj zaposlenih po osnovu stanja na kraju mjeseca	308	4.493	4.362

BILANS TOKOVA GOTOVINE

u periodu od 01.01. do 31.12.2014. godine

u KM

POZICIJA	Oznaka AOP-a	Iznos	
		Teuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (302 do 304)	301	196.528.584	189.863.357
1. Prilivi od kupaca i primljeni avansi	302	190.508.437	185.272.066
2. Prilivi od premija, subvencija, dotacija i sl.	303	1.473.834	1.038.965
3. Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	304	4.546.313	3.552.326
II Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (306 do 310)	305	201.210.034	182.939.084
1. Odlivi po osnovu isplata dobavljačima i dati avansi	306	80.759.996	78.382.393
2. Odlivi po osnovu isplata zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	307	83.260.954	77.200.171
3. Odlivi po osnovu kamata	308	1.769.032	1.163.486
4. Odlivi po osnovu poreza na dobit	309	1.004	1.322
5. Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	310	35.419.048	26.191.712
III Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (301-305)	311	0	6.924.273
IV Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (305-301)	312	4.681.450	0
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (314 do 319)	313	830.161	192.262
1. Prilivi po osnovu kratkoročnih finansijskih plasmana	314	0	0
2. Prilivi po osnovu prodaje akcija i udjela	315	0	0
3. Prilivi po osnovu prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme, investicionih nekretnina i bioloških sredstava	316	698.433	50.313
4. Prilivi po osnovu kamata	317	131.728	141.949
5. Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	318	0	0
6. Prilivi po osnovu ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	319	0	0
II Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (321 do 324)	320	1.700.245	1.771.120
1. Odlivi po osnovu kratkoročnih finansijskih plasmana	321	212.747	243.770
2. Odlivi po osnovu kupovine akcija i udjela	322	0	0
3. Odlivi po osnovu prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme, investicionih nekretnina i bioloških sredstava	323	1.487.498	1.188.963
4. Odlivi po osnovu ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	324	0	338.387
III Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (313-320)	325	0	0
IV Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (320-313)	326	870.084	1.578.858
V. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (328 do 331)	327	11.921.903	1.295.702
1. Prilivi po osnovu povećanja osnovnog kapitala	328	0	0
2. Prilivi po osnovu dugoročnih kredita	329	10.000.000	0
3. Prilivi po osnovu kratkoročnih kredita	330	1.898.063	1.274.290
4. Prilivi po osnovu ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	331	23.840	21.412
II Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (333 do 338)	332	6.473.367	6.366.503
1. Odlivi po osnovu otkupa sopstvenih akcija i udjela	333	0	0
2. Odlivi po osnovu dugoročnih kredita	334	4.156.844	3.385.299
3. Odlivi po osnovu kratkoročnih kredita	335	561.815	320.122
4. Odlivi po osnovu finansijskog lizinga	336	1.350.411	793.330
5. Odlivi po osnovu isplaćenih dividendi	337	0	0
6. Odlivi po osnovu ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	338	404.297	1.867.752
III Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (327-332)	339	5.448.536	0
IV Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (332-327)	340	0	5.070.801
G. UKUPNI PRILIVI GOTOVINE (301+313+327)	341	209.280.648	191.351.321

D. UKUPNI ODLIVI GOTOVINE (305+320+332)	342	209.383.646	191.076.707
Đ. NETO PRILIV GOTOVINE (341-342)	343	0	274.614
E. NETO ODLIV GOTOVINE (342 - 341)	344	102.998	0
Ž. GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	345	896.806	622.192
Z. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	346	0	0
I. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	347	0	0
J. GOTOVINA NA KRAJU OBRAČ. PERIODA (345+343-344+346-347)	348	793.808	896.806

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

u periodu od 01.01. do 31.12.2014. godine

u KM

VRSTE PROMJENE NA KAPITALU	DIO KOJI PRIPADA VLASNICIMA KAPITALA (MATIČNOG) JAVNOG PREDUZEĆA							Manjinski interes	UKUPNI KAPITAL
	Oznaka za AOP	Akcijski kapital i udjeli u Javno preduzeće sa ograničenom odgovornošću	Revalorizaci one rezerve (MRS 16, MRS 21, i MRS 38)	Nerealizovani dobiti/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	Ostale rezerve (emisiona premija, zakonske i statutarne rezerve, zaštita gotovinskih tokova)	Akumulisani neraspoređeni dobitak/nepokriveni gubitak	UKUPNO		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. Stanje na dan 01.01.2013. godine	901	50.039.039	2.864.787	0	820.359	(4.444.060)	49.280.125	0	49.280.125
2. Efekti promjena u računov. politikama	902	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Efekti ispravke grešaka	903	0	(2.692.385)	0	(561)	3.129.939	436.993	0	436.993
Ponovno iskazano stanje na dan 01.01.2013. godine (901±902±903)	904	50.039.039	172.402	0	819.798	(1.314.121)	49.717.118	0	49.717.118
4. Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava	905	0	0	0	0	0	0	0	0
5. Nerealizovani dobiti/gubici po osnovu preračuna finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	906	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Kursne razlike nastale po osnovu preračuna finansijskih izvještaja u drugu funkcionalnu valutu	907	0	0	0	0	0	0	0	0
7. Neto dobitak / gubitak perioda iskazan u bilansu uspjeha	908	0	0	0	0	5.175.333	5.175.333	0	5.175.333
8. Neto dobiti / gubici perioda priznati direktno u kapitalu	909	0	0	0	0	306.906	306.906	0	306.906
9. Objavljene dividende i drugi vidovi raspodjele dobiti i pokriće gubitka	910	0	0	0	0	0	0	0	0
10. Emisija akcijskog kapitala i drugi vidovi povećanja ili smanjenje osnovnog kapitala	911	0	0	0	0	0	0	0	0
11. Stanje na dan 31.12.2013. godine	912	50.039.039	172.402	0	819.798	4.168.118	55.199.357	0	55.199.357

(904±905±906±907±908±909-910+911)									
12. Efekti promjena u računov. politikama	913	0	0	0	0	0	0	0	0
13. Efekti ispravke grešaka	914	0	0	0	0	0	0	0	0
14. Ponovno iskazano stanje na dan 01.01.2014. godine (912±913±914)	915	50.039.039	172.402	0	819.798	4.168.118	55.199.357	0	55.199.357
15. Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava	916	0	0	0	0	0	0	0	0
16. Nerealizovani dobiti/gubici po osnovu preračuna finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	917	0	0	0	0	0	0	0	0
17. Kursne razlike nastale po osnovu preračuna finansijskih izvještaja u drugu funkcionalnu valutu	918	0	0	0	0	0	0	0	0
18. Neto dobitak / gubitak perioda iskazan u bilansu uspjeha	919	0	0	0	0	(715.151)	(715.151)	0	(715.151)
19. Neto dobiti / gubici perioda priznati direktno u kapitalu	920	0	0	0	0	0	0	0	0
20. Objavljene dividende i drugi vidovi raspodjele dobiti i pokriće gubitka	921	0	(92.462)	0	1.602.383	(2.273.634)	(763.713)	0	(763.713)
21. Emisija akcijskog kapitala i drugi vidovi povećanja ili smanjenje osnovnog kapitala	922	0	0	0	0	0	0	0	0
22. Stanje na dan 31.12.2014. godine (915±916±917±918±919±920-921+922)	923	50.039.039	79.940	0	2.422.181	1.179.333	53.720.493	0	53.720.493

NAPOMENE UZ IZVJEŠTAJ

1. PRAVNI I DRUGI OSNOVI

1.1. U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske Javno preduzeće je obavezno da izvrši reviziju finansijskih izvještaja.

1.2. Odgovorna lica za sastavljanje finansijskih izvještaja su:

1. Mr Radenko Laketić, v.d. direktora do 22.04.2014. godine
2. Mr Dragan Grabovac, v.d. direktora od 22.04.2014. godine
3. Milan Šipovac, v.d. izvršnog direktora za finansijske poslove
4. Vojislav Marić, v.d. izvršnog direktora za opšte, pravne i kadrovske poslove
5. Nada Grajić, šef računovodstva
6. Mr Nataša Bosnić, rukovodilac službe za informacione tehnologije
7. Zadužena lica za računovodstvo u organizacionim dijelovima.

1.3. Dokumentacija revizije su finansijski izvještaji Direkcije (bilans stanja, bilans uspjeha, bilans novčanih tokova, izvještaj o promjenama na kapitalu) bruto bilans, popisne liste, odluke organa upravljanja i rukovođenja, poslovna dokumentacija, izvještaji, zapisnici o kontroli, normativna akta, izvod iz sudskog registra, drugi dokazi i objašnjenja koja su revizoru stavljena na raspolaganje.

Nadzorni odbor Javnog preduzeća šumarstva Republike Srpske je odlukom broj NO-08/15 od 16.02.2015. godine usvojio izvještaj o izvršenom popisu imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2014. godine.

1.4. Dokumentaciju i podatke prezentovala nam je Nada Grajić, šef računovodstva i zadužena lica za računovodstvo u organizacionim dijelovima.

1.5. Finansijsko knjigovodstvo vodi se preko programa za obradu podataka i obuhvata sve bitne elemente za analitičko i sintetičko sagledavanje poslovnih promjena. Knjigovodstvo se vodi u svim organizacionim dijelovima Javnog preduzeća prema formiranim načelima urednog knjigovodstva.

1.6. Interna kontrola i interna revizija su organizovane kao posebne službe i odvijaju se u skladu sa neophodnim uputstvima i procedurama, kao i autokontrolama prema opisima radnih mjesta.

2. OSNOVNI PODACI O JAVNOM PREDUZEĆU

Javno preduzeće šumarstva Srpske Republike Bosne i Hercegovine osnovano je Odlukom Vlade Srpske Republike Bosne i Hercegovine broj 03-599 od 08.06.1992. godine („Službeni glasnik srpskog naroda u BiH“ broj 9/92) i registrovano u skladu sa važećim propisima kod Osnovnog suda u Banjoj Luci na dan 03.02.1993. godine i izmjenama upisa od 07.02.1997. godine, 06.07.1998. godine, 02.11.1999. godine, 09.04.2001. godine i 09.05.2001. godine.

Promjena oblika organizovanja Javnog preduzeća u društvo kapitala-akcionarsko društvo izvršena je na osnovu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o šumama („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 53/05) i upisana je kod Osnovnog suda u Sokocu 26.09.2005. godine.

Promjena broja organizacionih dijelova šumskih gazdinstava upisana je u sudski registar broj 1-2015 pod oznakom i brojem rješenja U/980/05 kod Osnovnog suda u Sokocu od 23.12.2005. godine.

Promjena funkcije lica ovlaštenog za zastupanje upisana je u sudski registar broj 1-2015 pod oznakom i brojem rješenja 089-0-REG-06-000 411 kod Osnovnog suda u Sokocu od 02.11.2006. godine.

Rješenjem Okružnog privrednog suda u Istočnom Sarajevu broj 061-0-REG-11-000 360 od 01.09.2011. godine upisana je promjena lica ovlaštenog za zastupanje.

Rješenjem Okružnog privrednog suda u Istočnom Sarajevu broj 061-0-REG-12-000 181 od 21.03.2012. godine izvršeno je usklađivanje djelatnosti sa Uredbom o klasifikaciji djelatnosti Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 119/10) i promjena u funkciji lica ovlaštenog za zastupanje.

Rješenjem Okružnog privrednog suda u Istočnom Sarajevu broj 061-0-REG-12-000 504 od 26.10.2012. godine izvršen je upis podataka o osnivanju organizacionih dijelova u Trnovu i Istočnom Drvaru.

Rješenjem Okružnog privrednog suda u Istočnom Sarajevu broj 061-0-REG-12-000 505 od 23.10.2012. godine izvršen je upis podataka o usklađivanju djelatnosti organizacionih dijelova sa Uredbom o klasifikaciji i promjeni sjedišta Šumskog gazdinstva Gradiška i Istraživačko-razvojnog i projektnog centra u Banjoj Luci.

Rješenjem Okružnog privrednog suda u Istočnom Sarajevu broj 061-0-REG-12-000 460 od 31.10.2012. godine upisana je promjena lica ovlaštenog za zastupanje.

Rješenjem Okružnog privrednog suda u Istočnom Sarajevu broj 061-0-REG-13-000 144 od 29.04.2013. godine upisana je promjena lica ovlaštenog za zastupanje.

Rješenjem Okružnog privrednog suda u Istočnom Sarajevu broj 061-0-REG-14-000 183 od 22.04.2014. godine upisana je promjena lica ovlaštenog za zastupanje.

Organizacioni dijelovi Javnog preduzeća:

1. Šumsko gazdinstvo „Banja Luka“ sa sjedištem u Banjoj Luci;
2. Šumsko gazdinstvo „Oštrej-Drinić“ sa sjedištem u Driniću;
3. Šumsko gazdinstvo „Panos“ sa sjedištem u Višegradu;
4. Šumsko gazdinstvo „Birač“ sa sjedištem u Vlasenici;
5. Šumsko gazdinstvo „Gradiška“ sa sjedištem u Gradišci;
6. Šumsko gazdinstvo „Doboj“ sa sjedištem u Doboju;
7. Šumsko gazdinstvo „Zelengora“ sa sjedištem u Kalinoviku;
8. Šumsko gazdinstvo „Čemernica“ sa sjedištem u Kneževu;
9. Šumsko gazdinstvo „Vrbanja“ sa sjedištem u Kotor Varoši;
10. Šumsko gazdinstvo „Majejica“ sa sjedištem u Loparama;
11. Šumsko gazdinstvo „Lisina“ sa sjedištem u Mrkonjić Gradu;
12. Šumsko gazdinstvo „Botin“ sa sjedištem u Nevesinju;
13. Šumsko gazdinstvo „Jahorina“ sa sjedištem u Palama;
14. Šumsko gazdinstvo „Prijedor“ sa sjedištem u Prijedoru;
15. Šumsko gazdinstvo „Ribnik“ sa sjedištem u Ribniku;
16. Šumsko gazdinstvo „Sjemeć“ sa sjedištem u Rogatici;
17. Šumsko gazdinstvo „Romanija“ sa sjedištem u Sokocu;
18. Šumsko gazdinstvo „Drina“ sa sjedištem u Srebrenici;
19. Šumsko gazdinstvo „Maglić“ sa sjedištem u Foči;
20. Šumsko gazdinstvo „Borja“ sa sjedištem u Tesliću;
21. Šumsko gazdinstvo „Visočnik“ sa sjedištem u Han Pijesku;
22. Šumsko gazdinstvo „Vučevica“ sa sjedištem u Čajniču;
23. Šumsko gazdinstvo „Gorica“ sa sjedištem u Šipovu;
24. Šumsko gazdinstvo „Treskavica“ sa sjedištem u Trnovu;
25. Šumsko gazdinstvo „Klekovača-Potoci“ sa sjedištem u Istočnom Drvaru;
26. „Istraživačko-razvojni i projektni centar“ sa sjedištem u Banjoj Luci;
27. „Centar za sjemensko-rasadničku proizvodnju“ sa sjedištem u Doboju;
28. „Centar za gazdovanje kršom“ sa sjedištem u Trebinju;
29. „Direkcija javnog preduzeća“ sa sjedištem u Sokocu.

Organi Javnog preduzeća su:

- Skupština, kao organ vlasnika
- Nadzorni odbor, kao organ nadzora i
- Uprava, kao organ poslovođenja koju čine direktor Javnog preduzeća i pet izvršnih direktora.

Sjedište Direkcije: 71350 Sokolac, Romanijska 1

Šifra osnovne djelatnosti: 02.10 – Gajenje šuma i ostale slične djelatnosti u šumarstvu

Matični broj: 01758438

JIB: 4400632340004

PIB: 400632340004

Broj zaposlenih radnika sa stanjem na dan 31.12.2014. godine: 4.493.

3. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Finansijski izvještaji Javnog preduzeća su sastavljeni za poslovnu 2014. godinu u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srpskoj.

Finansijski izvještaji Javnog preduzeća su prikazani u formatu propisanom Pravilnikom o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 79/09), Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 84/09), kao i Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca izvještaja o promjenama na kapitalu („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 84/09).

Iznosi u finansijskim izvještajima u prilogu su izraženi u konvertibilnim markama (KM).

Javno preduzeće je prilikom sastavljanja izvještaja o tokovima gotovine za poslovnu 2014. godinu koristilo direktni metod izvještavanja o tokovima gotovine.

Javno preduzeće je u sastavljanju ovih finansijskih izvještaja primjenjivalo računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3 uz finansijske izvještaje, koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Republike Srpske.

3.1. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja su sredstva koja se mogu identifikovati kao nemonetarna i bez fizičkog obilježja.

Kao nematerijalna ulaganja priznaju se i podliježu amortizaciji nematerijalna ulaganja koja ispunjavaju uslove propisane *MRS 38 - Nematerijalna ulaganja*, tj. imaju korisni vijek trajanja duži od godinu dana i pojedinačna nabavna cijena u vrijeme nabavke je veća od prosječne bruto zarade po zaposlenom u Republici, prema posljednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike.

Ukoliko nematerijalno ulaganje ne ispunjava uslove iz stava 2 ovog člana, priznaje se na teret rashoda perioda u kojem je nastalo.

Početno mjerenje nematerijalnih ulaganja vrši se po nabavnoj vrijednosti, a obuhvataju:

- Šumsko-privrednu osnovu,
- Lovno-privrednu osnovu,
- Programe, odnosno softvere.

Trajno pravo korištenja gradskog građevinskog zemljišta.

Naknadno mjerenje nakon početnog priznavanja nematerijalnih ulaganja vrši se po troškovnom modelu iz *MRS 38 - Nematerijalna ulaganja*, odnosno po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za ispravke vrijednosti po osnovu kumulirane amortizacije i obezvređenja.

Obračun revalorizacije kod trajnog prava korištenja gradskog građevinskog zemljišta vrši se po cijenama dostavljenim od strane Republičke uprave za geodetske i imovinsko pravne poslove (opštinski organ).

Amortizacija nematerijalnih ulaganja koja podliježu amortizaciji vrši se primjenom proporcionalnog metoda u roku od 10 godina, osim ulaganja čije je vrijeme utvrđeno ugovorom, kada se otpisivanje vrši u rokovima koji proističu iz ugovora.

Obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja vrši se od početka narednog mjeseca u odnosu na mjesec kada je nematerijalno ulaganje stavljeno u upotrebu. Osnovicu za obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja čini nabavna vrijednost, odnosno cijena koštanja umanjena za preostalu vrijednost.

3.2. Nekretnine, postrojenja i oprema

Kao nekretnine, postrojenja i oprema priznaju se i podliježu amortizaciji materijalna sredstva koja ispunjavaju uslove za priznavanje propisane *MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema*, čiji je korisni vijek trajanja duži od godinu dana i pojedinačna nabavna cijena u vrijeme nabavke sredstava je veća od prosječne bruto zarade po zaposlenom u Republici, prema posljednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike, izuzev kancelarijskog namještaja i opreme koji po svojoj namjeni predstavljaju opremu.

Početno mjerenje nekretnina, postrojenja i opreme koji ispunjavaju uslove za priznavanje kao stalno sredstvo, vrši se po nabavnoj vrijednosti ili po cijeni koštanja.

U nabavnu vrijednost, odnosno cijenu koštanja nekretnine, postrojenja i opreme, uključuju se i troškovi kamata koji su nastali po osnovu izgradnje ili nabavke tih sredstava, ako su ispunjeni uslovi za primjenu dopuštenog alternativnog postupka iz *MRS 23 - Troškovi pozajmljivanja*, i člana 35. ovog Pravilnika.

Naknadno mjerenje nakon početnog priznavanja nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po troškovnom modelu iz *MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema*, odnosno po nabavnoj vrijednosti ili cijeni koštanja, umanjenoj za ispravke vrijednosti po osnovu kumulirane amortizacije i obezvređenja.

Nakon početnog priznavanja nekretnine, postrojenja i oprema se iskazuju po modelu revalorizacije, odnosno po fer vrijednosti na dan revalorizacije, umanjenoj za ukupnu naknadnu amortizaciju i ukupne naknadne gubitke zbog obezvređenja.

Revalorizacija nekretnina, postrojenja i opreme vrši se onoliko redovno koliko je dovoljno da se iskazani iznos ne razlikuje značajno od iznosa koji bi se utvrdio da je primljen postupak iskazivanja po fer vrijednosti na dan bilansa stanja.

Prilikom revalorizacije nekretnina, postrojenja i opreme, revalorizuju se sve nekretnine, postrojenja i oprema iz grupe kojoj to sredstvo pripada, osim revalorizacije zemljišta.

Za potrebe revalorizacije, odnosno procjene fer vrijednosti grupe nekretnina, postrojenja i opreme su trocifreni računi propisani Pravilnikom o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za preduzeća, zadruge i preduzetnike.

Efekti procjene nekretnina, postrojenja i opreme po fer vrijednosti knjiže se srazmjerno i na nabavnoj vrijednosti i na ispravci vrijednosti.

Revalorizaciona rezerva stvorena po osnovu revalorizacije nekretnina, postrojenja i opreme prenosi se na neraspoređenu dobit najkasnije na dan otuđenja sredstva. U toku vijeka upotrebe sredstva, sa njegove revalorizacione rezerve prenosi se na neraspoređenu dobit ranijih godina, iznos koji odgovara razlici između obračunate godišnje amortizacije i amortizacije koja bi bila obračunata da je za to sredstvo primijenjen troškovni model.

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme vrši se na osnovu komisijski procijenjenog vijeka trajanja uz poštovanje Pravilnika o nomenklaturi osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja i stopama amortizacije, objavljenog uz Zakonu o porezu na dobit.

Osnovicu za obračun amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme čini nabavna vrijednost, odnosno cijena koštanja umanjena za preostalu vrijednost.

Preostala vrijednost se procjenjuje prema vrijednostima na dan nabavke.

Preostala vrijednost se utvrđuje i umanjuje osnovicu za obračun amortizacije u slučaju kada postoji jasna politika preduzeća da se sredstvo otuđi prije isteka roka trajanja ili kada je vrijednost na kraju perioda korišćenja sredstva (vrijednost otpada) značajna.

Naknadni izdatak koji se odnosi na nekretninu, postrojenje i opremu nakon njegove nabavke ili završetka, uvećava vrijednost sredstva ako ispunjava uslove da se prizna kao stalno sredstvo, tj. ako je vijek trajanja duži od godinu dana i ako je vrijednost naknadnog izdatka viša od prosječne bruto zarade po zaposlenom u Republici, prema posljednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike.

Naknadni izdatak koji ne zadovoljava prethodne uslove iskazuje se kao trošak poslovanja u periodu u kojem je nastao. Takođe, ako je naknadni izdatak nastao pretežno po osnovu rada, potrošnog materijala i sitnijih rezervnih dijelova, taj izdatak se iskazuje kao tekući trošak održavanja.

Ako je naknadni izdatak u poređenju sa usklađenom osnovicom za amortizaciju tog sredstva veći od 5% vrijednosti osnovice za obračun amortizacije, onda se taj izdatak uvećava, odnosno propisuje se osnovica za amortizaciju.

Ako je vijek trajanja ugrađenog dijela, priznatog kao naknadni izdatak, različit od vijeka trajanja sredstva u koje je ugrađen, onda se taj dio vodi kao posebno sredstvo i amortizuje u toku korisnog vijeka trajanja.

Odstranjen dio se rashoduje po procijenjenoj vrijednosti, ako nije moguće utvrditi njegovu knjigovodstvenu vrijednost.

Nekretnine, postrojenja i oprema koji su, prema *MSFI 5 - Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja*, klasifikovani kao sredstva namijenjena prodaji, na dan bilansa iskazuju se kao obrtna sredstva i procjenjuju se po nižoj vrijednosti između knjigovodstvene i fer (poštene) vrijednosti umanjene za troškove prodaje.

3.3. Alat i sitan inventar

Kao stalno sredstvo priznaju se i podliježu amortizaciji sredstva alata i sitnog inventara, čiji je korisni vijek trajanja duži od godinu dana i pojedinačna nabavna cijena u vrijeme nabavke sredstva je veća od prosječne bruto zarade po zaposlenom u Republici prema posljednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike.

Otpisivanje se vrši kalkulativnim otpisom od 33,33% (1/3).

Sredstva alata i inventara koja ne zadovoljavaju uslove iz stava 1. ovog člana iskazuju se kao obrtna sredstva (zalihe).

3.4. Rezervni dijelovi

Kao stalno sredstvo priznaju se ugrađeni rezervni dijelovi, čiji je korisni vijek trajanja duži od godinu dana i pojedinačna nabavna cijena u vrijeme nabavke veća od prosječne bruto zarade po zaposlenom u Republici prema posljednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike.

Takvi rezervni dijelovi, po ugradnji, uvećavaju knjigovodstvenu vrijednost sredstva u koje su ugrađeni, ako vrijednost rezervnih dijelova prelazi 5% vrijednosti sredstva u koje se ugrađuje onda se njegova vrijednost pripisuje osnovici za amortizaciju.

Rezervni dijelovi koji ne zadovoljavaju uslove iz stava 1. ovog člana, prilikom ugradnje, iskazuju se kao trošak poslovanja.

3.5. Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina preduzeća je nekretnina (neko zemljište ili zgrada ili dio zgrade ili i jedno i drugo), koju (preduzeće kao vlasnik ili korisnik finansijskog lizinga) drži radi ostvarivanja zarade od izdavanja nekretnine ili radi uvećanja vrijednosti kapitala ili radi i jednog i drugog, a ne radi:

- a) upotrebe za proizvodnju ili snabdijevanja robom ili pružanje usluga ili za potrebe administrativnog poslovanja ili
- b) prodaje u okviru redovnog poslovanja.

Početno mjerenje investicione nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrijednosti ili cijeni koštanja. Pri početnom mjerenju, zavisni troškovi nabavke uključuju se u nabavnu vrijednost ili cijenu koštanja.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznatu investicionu nekretninu pripisuje se iskazanom iznosu investicione nekretnine, ako ispunjava uslove da se prizna kao stalno sredstvo, tj. ako je vijek trajanja duži od godinu dana i ako je vrijednost naknadnog izdatka veća od prosječne bruto zarade po zaposlenom u Republici, prema posljednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike.

Naknadni izdatak koji ne zadovoljava uslove iz stava 3. ovog člana iskazuje se kao trošak poslovanja u periodu u kojem je nastao.

Zakupac ulaganja na tuđim nekretninama koje je uzeo u zakup po osnovu ugovora o operativnom lizingu i koje dalje daje u podzakup priznaje kao investicionu nekretninu pod uslovom da je korisni vijek trajanja duži od godinu dana, vrijednost ulaganja je veća od prosječne bruto zarade po zaposlenom u Republici prema posljednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike i da se za naknadno mjerenje nakon početnog priznavanja investicionih nekretnina primjenjuje model fer vrijednosti. Ulaganja zakupca na tuđim nekretninama koja ne ispunjavaju navedene uslove priznaju se kao rashod perioda.

Nakon početnog priznavanja, naknadno mjerenje investicione nekretnine vrši se po modelu fer vrijednosti.

Fer vrijednost investicione nekretnine je njena tržišna vrijednost. Fer vrijednost mjeri se kao najverovatnija cijena koja realno može da se dobije na tržištu, na dan bilansa stanja, u skladu sa definicijom fer vrijednosti.

Procjenu fer vrijednosti investicione nekretnine vrši profesionalno kvalifikovani procjenjivač na osnovu podataka sa aktivnog tržišta.

Dobitak ili gubitak nastao zbog promjene fer vrijednosti investicione nekretnine uključuje se u neto dobitak ili neto gubitak perioda u kojem je nastao.

Nakon početnog priznavanja, naknadno mjerenje investicione nekretnine vrši se po troškovnom modelu iz *MRS 40 - Investiciona nekretnina*, odnosno po nabavnoj vrijednosti ili cijeni koštanja umanjenoj za ukupan iznos ispravki vrijednosti po osnovu amortizacije i ukupan iznos ispravki vrijednosti po osnovu obezvređenja.

Amortizacija investicionih nekretnina vrši se primjenom proporcionalnog metoda.

Osnovicu za amortizaciju čini nabavna vrijednost ili cijena koštanja umanjena za preostalu vrijednost.

Investicione nekretnine otpisuju se po godišnjoj stopi od 2% jer je procijenjeni vijek korisne upotrebe 50 godina.

3.6. Biološka sredstva

Biološka sredstva preduzeća su osnovno stado i višegodišnji zasadi.

Biološko sredstvo se mjeri prilikom početnog priznavanja, kao i na svaki datum bilansa stanja, po fer vrijednosti umanjenoj za procijenjene troškove prodaje u skladu sa *MRS 41 - Poljoprivreda* i ne vrši se obračun amortizacije.

Procjenu fer vrijednosti i procijenjenih troškova prodaje na svaki datum bilansa stanja vrši komisija za procjenu fer vrijednosti i procijenjenih troškova prodaje bioloških sredstava koju obrazuje direktor preduzeća.

Ukoliko komisija iz stava 3. ovog člana utvrdi da na datum bilansa stanja nije moguće utvrditi fer vrijednost biološkog sredstva, tada se ono iskazuje po nabavnoj vrijednosti ili cijeni koštanja umanjenoj za ukupnu amortizaciju i ukupne gubitke zbog obezvređenja.

Obračun amortizacije u slučaju iz stava 4. ovog člana vrši se na način propisan za nekretnine, postrojenja i opremu u *MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema*, odnosno u skladu sa članom 18. stavovi 5 - 10. ovog Pravilnika.

3.7. Stalna sredstva namijenjena prodaji i poslovanja koja prestaju

Preduzeće priznaje i iskazuje stalno sredstvo (ili raspoloživu grupu) kao sredstvo namijenjeno prodaji u skladu sa *MSFI 5 - Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja*, ako se njegova knjigovodstvena vrijednost može prvenstveno povratiti kroz prodajnu transakciju, a ne kroz nastavak korišćenja.

Da bi sredstvo bilo klasifikovano (priznato) kao stalno sredstvo namijenjeno prodaji, pored uslova iz stava 1. ovog člana koji proističe iz definicije tog sredstva, potrebno je da budu ispunjeni i sljedeći uslovi:

- sredstvo mora biti dostupno za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju;
- prodaja sredstva mora biti izvjesna u roku od jedne godine od dana priznavanja kao sredstva namijenjenog prodaji. Ovaj uslov podrazumijeva da se sačini plan prodaje ili donese odluka o prodaji sredstva i da se započne sa traženjem kupaca (javna prodaja, neposredni pregovori sa potencijalnim kupcima i sl.). Da bi prodaja sredstva bila izvjesna, mora postojati tržište za to sredstvo, a ponuđena cijena mora biti razumno utvrđena, tako da omogućava prodaju sredstva u roku od godinu dana.

Sredstvo koje je otpisano (amortizovano), odnosno sredstvo čija je neotpisana (sadašnja, odnosno knjigovodstvena) vrijednost beznačajna, neće biti priznata kao sredstvo namijenjeno prodaji.

Stalno sredstvo koje je priznato kao sredstvo namijenjeno prodaji mjeri se (iskazuje) po nižem iznosu od: knjigovodstvene vrijednosti i fer (poštene) vrijednosti umanjene za troškove prodaje.

Knjigovodstvena vrijednost je sadašnja vrijednost iskazana u poslovnim knjigama.

Fer (poštena) vrijednost je iznos za koji sredstvo može da bude razmijenjeno, ili obaveza izmirena, između obaviještenih i voljnih strana u nezavisnoj transakciji, tj. tržišna vrijednost na dan prodaje.

Troškovi prodaje su troškovi koji se mogu direktno pripisati prodaji sredstva i koji ne obuhvataju finansijske troškove i troškove poreza na prihod. Troškovi prodaje odmjeravaju se prema sadašnjoj visini, a ne prema visini koja se očekuje u momentu buduće prodaje.

3.8. Dugoročni finansijski plasmani

U okviru dugoročnih finansijskih plasmana iskazuju se učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica, učešća u kapitalu povezanih pravnih lica i učešća u kapitalu drugih pravnih lica i dugoročne hartije od vrijednosti rasposložive za prodaju. U okviru dugoročnih finansijskih plasmana iskazuju se i dugoročni krediti, zavisnim, povezanim i drugim pravnim licima, dugoročni krediti u zemlji i inostranstvu, hartije od vrijednosti koje se drže do dospeljeća i ostali dugoročni plasmani.

Navedeni plasmani predstavljaju finansijska sredstva koja se prilikom početnog priznavanja mjere po njihovoj nabavnoj vrijednosti koja predstavlja fer vrijednost nadoknade koja je data za njih. Troškovi transakcije se uključuju u početno mjerenje svih finansijskih sredstava.

Za potrebe mjerenja finansijskog sredstva nakon početnog priznavanja, finansijska sredstva se klasifikuju u četiri kategorije:

- a) zajmovi i potraživanja koji su potekli od strane preduzeća i koji se ne drže radi trgovanja;
- b) ulaganja koja se drže do dospeljeća;
- c) finansijska sredstva koja su raspoloživa za prodaju i
- d) finansijska sredstva koja se drže radi trgovanja.

Poslije početnog priznavanja, preduzeće mjeri finansijska sredstva, uključujući i derivate koji su sredstva, po njihovim fer vrijednostima, bez bilo kakvog umanjivanja za transakcione troškove koje može načiniti prilikom prodaje ili drugog otuđenja.

Priznati dobitak ili gubitak koji proizilazi iz promjene u fer vrijednosti finansijskog sredstva koja nije dio odnosa zaštite iskazuje se kao dobitak ili gubitak iz finansijskog sredstva koje je raspoloživo za prodaju koji je:

1) uključen u neto dobitak ili gubitak u periodu u kojem nastaje ili

2) prikazan direktno u sopstvenom kapitalu, kroz izvještaj o promjenama na sopstvenom kapitalu (vidjeti MRS 1 - Prikazivanje finansijskih izvještaja, stavovi 86 - 88) sve dok se finansijsko sredstvo ne proda, naplati ili na drugi način otuđi, ili dok se ne utvrdi da je finansijsko sredstvo obezvrijeđeno, u kojem trenutku se ukupni dobitak ili gubitak koji je prethodno bio prikazan u sopstvenom kapitalu uključuje u neto dobitak ili gubitak perioda.

Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju iskazuju se po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za ispravku vrijednosti, ili po tržišnoj vrijednosti, zavisno od toga koja je niža. Hartije od vrijednosti za koje ne postoji aktivno tržište iskazuju se po nadoknadivoj vrijednosti. Nadoknadiva vrijednost je zasnovana na procjeni budućih novčanih tokova, diskontovanih po prosječnoj stopi aktivne kamate na kredite.

3.9. Zalihe

Zalihe su sredstva a) koja se drže za prodaju u uobičajenom toku poslovanja; b) koje su u procesu proizvodnje, a namijenjene su za prodaju ili c) u obliku materijala ili pomoćnih sredstava koja se troše u procesu proizvodnje ili prilikom pružanja usluga. Zalihe obuhvataju:

- 1) osnovni i pomoćni materijal koji će biti iskorišćeni u procesu proizvodnje; sitan alat i inventar autogume HTZ oprema i ambalaža;
- 2) nedovršene proizvode čija je proizvodnja u toku;
- 3) gotove proizvode koje je proizvelo preduzeće i
- 4) robu koja je nabavljena i drži se radi preprodaje.

Zalihe materijala, nedovršene proizvodnje, gotovih proizvoda i robe, izuzev zaliha poljoprivrednih proizvoda, računovodstveno se obuhvataju u skladu sa *MRS 2 - Zalihe*.

Zalihe poljoprivrednih proizvoda računovodstveno se obuhvataju u skladu sa *MRS 41- Poljoprivreda*.

Zalihe materijala

Zalihe materijala koje se nabavljaju od dobavljača mjere se po nabavnoj vrijednosti.

Zalihe materijala koje su proizvedene kao sopstveni učinak preduzeća mjere se po cijeni koštanja ili po neto prodajnoj vrijednosti, ako je niža.

Nabavnu vrijednost ili cijenu koštanja zaliha čine svi troškovi nabavke, troškovi proizvodnje (konverzije) i drugi troškovi nastali dovođenjem zaliha na njihovo sadašnje mjesto i stanje.

Troškovi nabavke materijala obuhvataju nabavnu cijenu, uvozne dažbine i druge poreze (osim onih koje preduzeće može naknadno da povrati od poreskih vlasti kao što je PDV koji se može odbiti kao prethodni porez), troškove prevoza, manipulativne troškove i druge troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci materijala. Popusti, rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri utvrđivanju troškova nabavke.

Kada se materijal proizvodi kao proizvod sopstvene proizvodnje i dalje koristi u narednoj fazi procesa proizvodnje, njegova procjena vrši se u visini troškova proizvodnje tih zaliha, a najviše do neto prodajne vrijednosti tih zaliha.

Materijal se otpisuje ispod troškova nabavke, odnosno cijene koštanja i utvrđuje gubitak zbog obezvređenja, ako se očekuje da će gotovi proizvodi u koje će biti ugrađen materijal biti prodati po neto prodajnoj cijeni nižoj od cijene koštanja (troškova proizvodnje) gotovih proizvoda.

Kao zamjena za neto prodajnu vrijednost gotovih proizvoda u koje će biti ugrađen odnosni materijal, za svrhe utvrđivanja gubitaka zbog obezvređenja, koristi se trošak zamjene materijala, odnosno nabavna cijena ili cijena koštanja tog ili sličnog materijala na dan utvrđivanja obezvređenja.

Procjenu neto prodajne vrijednosti zaliha materijala vrši posebna komisija koju obrazuje direktor preduzeća.

Obračun izlaza (utroška) zaliha materijala, vrši se po metodi prosječne ponderisane cijene.

Utvrđivanje ponderisane prosječne cijene vrši se poslije svakog novog ulaza materijala.

Zalihe nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda

Za promjene vrijednosti zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda, koje se utvrde na kraju obračunskog perioda, vrši se povećanje ili smanjenje prihoda. Utvrđivanje cijene koštanja zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda vrši se vođenjem pogonskog knjigovodstva (upravljačkog knjigovodstva u klasi 9) u kojem se vrši raspored troškova na proizvode.

Na početku godine vrši se prenos zaliha nedovršene proizvodnje (šuma panj) i gotovih proizvoda (međustovarište i centralno stovarište) iz finansijskog knjigovodstva sa računa 110 i 120, zaduženjem računa 950 i 960 u korist računa 900.

Raspoređivanje troškova na mjesta i nosioce vrši se tako što se iz finansijskog knjigovodstva sa računa klase 5 preuzimaju oni troškovi koji ulaze u cijenu koštanja, a to su direktni troškovi:

- troškovi materijala za izradu (konta grupe 511)
- troškovi ostalog materijala – režijskog (konta grupe 512)
- troškovi goriva i energije (513)
- troškovi zarada i naknada proizvodnih radnika (520)
- troškovi proizvodnih usluga (konta grupe 53)
- dio troškova amortizacije opreme i objekata za proizvodnju (54)
i indirektni troškovi opšti fiksni i opšti varijabilni po normativima utvrđenim pri izradi kalkulacije
- troškovi ostalog materijala režije (512)
- troškovi zarada režije (520)
- troškovi amortizacije i rezervisanja (54)
- troškovi zakupnina (533)
- troškovi sajmovi (534)
- troškovi reklame i propagande (535)
- troškovi reprezentacije (552)
- troškovi premija osiguranja sredstava i zaposlenih (553)
- troškovi platnog prometa (544)
- troškovi članarina (555)
- troškovi poreza (556)
- ostali nematerijalni troškovi (559).

Zalihe nedovršene proizvodnje mjere se po cijeni koštanja ili po neto prodajnoj vrijednosti, ako je niža.

Cijena koštanja, odnosno troškovi proizvodnje (konverzije) zaliha obuhvataju troškove koji su direktno povezani sa jedinicama proizvoda, kao što je direktna radna snaga. Oni, takođe, obuhvataju sistematsko dodjeljivanje fiksnih i promjenljivih režijskih troškova koji nastaju prilikom utroška materijala za proizvodnju gotovih proizvoda. Fiksni režijski troškovi su oni indirektni troškovi proizvodnje koji su relativno konstantni, bez obzira na obim proizvodnje, (amortizacija i održavanje objekata i opreme, troškovi rukovođenja i upravljanja). Promjenljivi režijski troškovi su oni indirektni troškovi proizvodnje koji se mijenjaju, direktno ili skoro direktno, srazmjerno promjeni obima proizvodnje, kao što su indirektni materijal i indirektna radna snaga.

Drugi troškovi uključuju se u cijenu koštanja zaliha samo u mjeri u kojoj su nastali prilikom dovođenja zaliha na njihovo sadašnje mjesto i u sadašnje stanje (neproizvodni režijski troškovi ili troškovi projektovanja).

Troškovi koji se ne uključuju u cijenu koštanja zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda i koji se priznaju na teret rashoda su:

- a) neuobičajeno veliko rasipanje materijala, radne snage ili drugi troškovi proizvodnje;
- b) troškovi skladištenja (osim ako ti troškovi nisu neophodni u procesu proizvodnje prije naredne faze proizvodnje);
- c) režijski troškovi administracije koji ne doprinose dovođenju zaliha na sadašnje mjesto i u sadašnje stanje i
- d) troškovi prodaje.

Izlaz zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda utvrđuje se po metodi ponderisane prosječne cijene.

Utvrđivanje ponderisane prosječne cijene vrši se poslije svakog novog ulaza zaliha nedovršene proizvodnje, odnosno gotovih proizvoda.

Neto prodajna vrijednost zaliha nedovršene proizvodnje predstavlja procijenjenu prodajnu vrijednost gotovih proizvoda, umanjenu za procijenjene troškove dovršavanja i procijenjene troškove prodaje.

Neto prodajna vrijednost zaliha gotovih proizvoda predstavlja procijenjenu prodajnu vrijednost umanjenu za procijenjene troškove prodaje.

Procijenjeni troškovi prodaje zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda, za potrebe svođenja ovih zaliha na neto prodajnu vrijednost, utvrđuju se na bazi iskustvenog višegodišnjeg učešća ovih troškova u prihodima od prodaje.

Procijenjeni troškovi dovršavanja, za potrebe svođenja zaliha nedovršene proizvodnje na neto prodajnu vrijednost, utvrđuju se na bazi pretpostavljenog stepena završenosti i obračunate cijene koštanja zaliha nedovršene proizvodnje.

Otpisivanje zaliha nedovršene proizvodnje, odnosno gotovih proizvoda vrši se za svaki proizvod posebno.

Procjenu neto prodajne vrijednosti zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda vrši posebna komisija koju obrazuje direktor preduzeća.

Zalihe robe

Zalihe robe mjere se po nabavnoj vrijednosti ili po neto prodajnoj vrijednosti, ako je niža.

Nabavnu vrijednost čini fakturna cijena dobavljača, uvozne dažbine i drugi porezi (osim onih koje preduzeće može naknadno da povрати od poreskih vlasti kao što je PDV koji se može odbiti kao prethodni porez), troškovi prevoza, manipulativni troškovi i drugi troškovi koji se mogu direktno pripisati sticanju zaliha robe. Popusti, rabati i druge slične stavke oduzimaju se prije utvrđivanja troškova nabavke robe.

Neto prodajna vrijednost predstavlja procijenjenu prodajnu vrijednost umanjenu za procijenjene troškove prodaje.

Procijenjeni troškovi prodaje zaliha robe, za potrebe svođenja ovih zaliha na neto prodajnu vrijednost, utvrđuju se na bazi iskustvenog višegodišnjeg učešća ovih troškova u prihodima od prodaje robe.

Utvrđivanje neto prodajne vrijednosti vrši se za svaku stavku zaliha robe posebno.

Procjenu neto prodajne vrijednosti zaliha robe vrši posebna komisija koju obrazuje direktor preduzeća.

Obračun izlaza (prodaje) zaliha robe, vrši se po metodi ponderisane prosječne cijene.

Utvrđivanje ponderisane prosječne cijene robe vrši se poslije svakog ulaza zaliha.

Ako se zalihe robe vode po prodajnim cijenama, obračun razlike u cijeni vrši se tako da vrijednost izlaza robe i vrijednost robe na zalihama bude iskazana po metodi prosječne ponderisane cijene.

3.10. *Kratkoročna potraživanja i plasmani*

Kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja od kupaca - zavisnih i povezanih pravnih lica i ostalih kupaca u zemlji i inostranstvu po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga.

Kratkoročni plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrijednosti i ostale kratkoročne plasmane sa rokom dospelja, odnosno prodaje do godinu dana od dana bilansa.

Kratkoročna potraživanja od kupaca mjere se po vrijednosti iz originalne fakture. Ako se vrijednost u fakturi iskazuje u stranoj valuti, vrši se preračunavanje u izvještajnu valutu po kursu važećem na dan transakcije. Promjene deviznog kursa od datuma transakcije do datuma naplate potraživanja iskazuju se kao kursne razlike u korist prihoda ili na teret rashoda. Potraživanja iskazana u stranoj valuti na dan bilansa preračunavaju se prema važećem kursu, a kursne razlike priznaju se kao prihod ili rashod perioda.

Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca na teret rashoda perioda preko računa ispravke vrijednosti vrši se kod potraživanja od kupaca kod kojih je procjenom utvrđen rizik naplate. Na nivou organizacionih dijelova vrši se procjena naplativosti potraživanja najmanje jednom godišnje i predlaže Nadzornom odboru da donese odluku o posrednoj ispravci potraživanja.

Otpis potraživanja od kupaca se vrši ukoliko je nenaplativost izvjesna i dokumentovana (preduzeće nije uspjelo sudskim putem da izvrši njihovu naplatu), a potraživanje je prethodno bilo uključeno u prihode preduzeća i izvršena ispravka potraživanja.

3.11. *Finansijske obaveze*

Finansijskim obavezama smatraju se dugoročne obaveze (dugoročni krediti, obaveze po dugoročnim hartijama od vrijednosti i ostale dugoročne obaveze), kratkoročne finansijske obaveze (obaveze prema povezanim pravnim licima i pravnim licima sa uzajamnim učešćem, kratkoročni krediti i ostale kratkoročne finansijske obaveze), kratkoročne obaveze iz poslovanja (dobavljači i ostale obaveze iz poslovanja) i ostale kratkoročne obaveze.

Kratkoročnim obavezama smatraju se obaveze koje dospjevaju u roku od godinu dana od dana godišnjeg bilansa.

Finansijska obaveza je svaka obaveza koja predstavlja ugovornu obavezu:

- a) predaje gotovine ili drugog finansijskog sredstva drugom preduzeću ili
- b) razmjene finansijskih instrumenata sa drugim preduzećem pod potencijalno nepovoljnim uslovima.

3.12. *Dugoročna rezervisanja*

Dugoročno rezervisanje se priznaje kada:

- a) preduzeće ima obavezu (pravnu ili stvarnu) koja je nastala kao rezultat prošlog događaja,
- b) je vjerovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi biti potreban za izmirenje obaveza i
- c) iznos obaveze može pouzdano da se procijeni. Ukoliko ovi uslovi nisu ispunjeni, rezervisanje se ne priznaje.

Dugoročna rezervisanja obuhvataju rezervisanja za troškove u garantnom roku, rezervisanja za zadržane kaucije i depozite, rezervisanja za troškove restrukturiranja preduzeća, rezervisanja za penzije i ostala dugoročna rezervisanja za pokriće obaveza (pravnih ili stvarnih), nastalih kao rezultat prošlih događaja, za koje je vjerovatno da će izazvati odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi, radi njihovog izmirivanja i koje se mogu pouzdano procijeniti (na primjer, sporovi u toku), kao i rezervisanja za izdate garancije i druga jemstva.

Dugoročna rezervisanja za troškove i rizike prate se po vrstama, a njihovo smanjenje, odnosno ukidanje vrši se u korist prihoda.

Rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Mjerenje rezervisanja vrši se u iznosu koji je priznat kao rezervisanje i on predstavlja najbolju procjenu izdatka koji je potreban za izmirenje sadašnje obaveze na dan bilansa stanja.

Rezervisanja se ispituju na dan svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procjenu.

3.13. Prihodi i rashodi

Prihodi obuhvataju prihode od uobičajenih aktivnosti preduzeća i dobitke. Prihodi od uobičajenih aktivnosti su prihodi od prodaje robe, proizvoda i usluga, prihodi od aktiviranja učinaka, prihodi od subvencija, dotacija, regresa, kompenzacija i povraćaja dažbina po osnovu prodaje robe, proizvoda i usluga, prihodi od doprinosa i članarina i drugi prihodi koji su obračunati u knjigovodstvenoj ispravi, nezavisno od vremena naplate.

Dobici predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definiciju prihoda i mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti preduzeća. Dobici predstavljaju povećanja ekonomskih koristi i kao takvi po prirodi nisu različiti od prihoda. Dobici uključuju dobitke proistekle iz prodaje dugoročnih sredstava, nerealizovane dobitke, na primjer, one što proističu iz revalorizacije utrživih vrijednosnih papira i one što rezultiraju iz porasta iskazane vrijednosti dugoročnih sredstava. Dobici se prikazuju na neto osnovi, nakon umanjenja za odgovarajuće rashode.

Rashodi obuhvataju troškove koji proističu iz uobičajenih aktivnosti preduzeća i gubitke. Troškovi koji proističu iz uobičajenih aktivnosti preduzeća uključuju rashode direktnog materijala i robe i druge poslovne rashode (troškovi ostalog materijala, proizvodne usluge, rezervisanja, amortizacija, nematerijalni troškovi, porezi i doprinosi pravnog lica nezavisni od rezultata, bruto zarade i ostali lični rashodi), nezavisno od momenta plaćanja.

Gubici predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definiciju rashoda i mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti preduzeća. Gubici predstavljaju smanjenja ekonomskih koristi i kao takvi nisu po svojoj prirodi različiti od drugih rashoda.

Gubici uključuju, na primjer, one koji su posljedica katastrofa, kao što su požar i poplava, ali i one koji su proizašli iz prodaje dugoročnih sredstava. Definicija rashoda, takođe, uključuje nerealizovane gubitke, na primjer, one proizašle iz efekata porasta kursa strane valute u vezi sa zaduživanjima preduzeća u toj valuti. Kada se gubici priznaju u bilansu uspjeha, prikazuju se posebno, zbog toga što je saznanje o njima korisno pri donošenju ekonomskih odluka. Gubici se obično prikazuju na neto osnovi, nakon umanjenja za odgovarajuće prihode.

3.14. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja

Kamata i ostali troškovi pozajmljivanja preduzeća obuhvataju se po osnovnom postupku u skladu sa *MRS 23 - Troškovi pozajmljivanja*, odnosno na teret rashoda perioda u kome su nastali, osim u mjeri u kojoj se kapitalizuju kada se obuhvataju po dopuštenom alternativnom postupku.

Kapitalizacija kamate i drugih troškova pozajmljivanja u skladu sa dopuštenim alternativnim postupkom iz *MRS 23 - Troškovi pozajmljivanja*, vrši se kada se kamata i drugi troškovi pozajmljivanja neposredno mogu pripisati sticanju, izgradnji ili izradi sredstva koje se osposobljava za upotrebu, kada je vjerovatno da će ti troškovi donijeti preduzeću buduće ekonomske koristi i kada mogu da se pouzdano izmire. Ukoliko svi navedeni uslovi za kapitalizaciju kamate nisu ispunjeni, kamata i troškovi pozajmljivanja priznaju se kao rashod perioda u kojem su nastali.

3.15. Naknadno ustanovljene greške

Ispravka naknadno ustanovljenih materijalno značajnih grešaka vrši se preko računa neraspoređene dobiti iz ranijih godina, odnosno neraspoređenog gubitka ranijih godina na način utvrđen *MRS 8 - Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške*.

Naknadno ustanovljene greške koje nisu materijalno značajne ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kojem su identifikovane.

4. NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

4.1. Nekretnine, postrojenja i oprema

u KM

Opis	Zemljište	Šume i višegodišnji zasadi	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Investicione nekretnine	Sredstva kulture	Ukupno
Nabavna vrijednost:							
Stanje na početku godine	1.440.725	234.490	55.429.156	43.821.809	1.021.141	17.918	101.965.239
Povećanja:	139.123	72.416	1.136.898	1.707.764	0	0	3.056.202
Nove nabavke	139.123	72.416	1.136.898	1.707.764	0	0	3.056.202
Procjena i revalorizacija	0	0	0	0	0	0	0
Smanjenja:	0	6.397	685.091	1.723.468	40.245	0	2.455.200
Rashod, prodaja i drugo	0	6.397	685.091	1.723.468	40.245	0	2.455.200
Stanje na kraju godine	1.579.848	300.509	55.880.963	43.806.105	980.896	17.918	102.566.240
Kumulirana ispravka vrijednosti:							
Stanje na početku godine	0	8.290	25.792.025	37.480.012	150.260	0	63.430.587
Povećanja:	0	7.934	956.420	2.383.373	4.979	0	3.352.706
Amortizacija	0	7.934	956.420	2.383.373	4.979	0	3.352.706
Procjena	0	0	0	0	0	0	0
Smanjenja:	0	0	8.741	1.270.772	0	0	1.279.513
Kumulirana ispravka u otuđenju	0	0	8.741	1.270.772	0	0	1.279.513
Stanje na kraju godine	0	16.224	26.739.703	38.592.613	155.239	0	65.503.780
Neto sadašnja vrijednost:							
31.12.2014. godine	1.579.848	284.285	29.141.260	5.213.492	825.657	17.918	37.062.460
Neto sadašnja vrijednost:							
31.12.2013. godine	1.440.725	226.200	29.637.131	6.341.797	870.880	17.918	38.534.652

U postupku revizije prezentovani su nam posjedovni listovi za nekretnine koje su iskazane u poslovnim evidencijama Javnog preduzeća.

Uvidom u vlasničku evidenciju nekretnina Javno preduzeće je nekretnine (upravna zgrada u Sokocu i Banjoj Luci) založilo kao obezbjeđenje po osnovu ugovora o kreditima (veza napomena broj 4.10).

Povećanje nabavne vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme u 2014. godini (3.056.202 KM) čini: ulaganje u zemljište (139.123 KM), šume i višegodišnje zasade (72.416 KM), građevinske objekte (1.136.898 KM) i nabavku opreme (1.707.764 KM).

Smanjenje vrijednosti građevinskih objekata (685.091 KM) odnosi se na preknjižavanje na tuđa osnovna sredstva (584.526 KM), isknjižavanje dijela uništenog objekta u požaru u 2013. godini (22.949 KM) i isknjižavanje vrijednosti rashodovanih objekata po popisu (77.616 KM). Nadalje, pojedini organizacioni dijelovi Javnog preduzeća su na poziciji bruto vrijednosti i ispravke vrijednosti objekata na 31.12.2014. godine u obrascima bilansa stanja evidentirali ukupan promet na kontu 021 – Građevinski objekti, a ne saldo istog što nije u skladu sa članom 5. stav 3) Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 84/09 i 120/11) i MRS 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja. Takođe, prilikom isknjižavanja nekretnina, nabavne vrijednosti objekata i pripadajuće ispravke vrijednosti nije bilo dosljednosti u smislu isknjižavanja putem storniranja ili prikazivanjem prometa računa nabavke i ispravke vrijednosti pojedinačnog građevinskog objekta.

Smanjenje nabavne vrijednosti opreme (1.723.468 KM), odnosi se na isknjižavanje otpisane i rashodovane opreme i prenos opreme između organizacionih jedinica. Nadalje, pojedini organizacioni dijelovi Javnog preduzeća su na poziciji bruto vrijednosti i ispravke vrijednosti opreme na 31.12.2014. godine u obrascima bilansa stanja evidentirali ukupan promet na kontu 022 – Postrojenja i oprema, a ne saldo istog što nije u skladu sa članom 5. stav 3) Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 84/09 i 120/11) i MRS 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja. Takođe, prilikom isknjižavanja nabavne vrijednosti opreme i pripadajuće ispravke vrijednosti nije bilo dosljednosti u smislu isknjižavanja putem storniranja ili prikazivanjem prometa računa nabavke i ispravke vrijednosti pojedinačne opreme.

U izvještajnom periodu je između pojedinih organizacionih dijelova Javnog preduzeća bilo prenosa imovine (opreme) bez naknade, na osnovu zaključaka Uprave Javnog preduzeća. Kako se radi o prenosu imovine između dva obveznika indirektnih poreza postoji rizik obračuna PDV-a na navedene transakcije od strane nadležnih kontrolnih organa (veza napomena broj 4.23).

Na poziciji građevinskih objekata se nalaze evidentirana sadašnja vrijednost stanova u Doboju (42.398 KM) i Sokocu (103.267 KM). Na iste se obračunava amortizacija i povremeno se koriste za smještaj dijela menadžmenta Javnog preduzeća.

Za navedeni stan u Doboju Javno preduzeće je sklopilo ugovor sa fizičkim licem zaposlenim u Centru za sjemensko-rasadničku proizvodnju Doboj o izdavanju istog, te je u skladu sa tim i MRS 40 – *Investicione nekretnine*, isti trebalo iskazati u okviru pozicije investicionih nekretnina.

Pregled vrijednosti stanova po gazdinstvima na dan 31.12.2014. godine iskazanih na investicionim nekretninama

R/b	Gazdinstvo	Nabavna vrijednost na dan 31.12.2014. godine	Ispravka vrijednosti na 31.12.2014. godine	Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2014. godine
1.	Oštrelj Drinić	266.917	36.035	230.882
2.	Panos Višegrad	22.576	677	21.899
3.	Jahorina Pale	50.800	8.415	42.386
4.	Sjemeć Rogatica	30.000	2.665	27.335
5.	Romanija Sokolac	258.013	34.832	223.181
6.	Drina Srebrenica	228.400	38.300	190.100
7.	Vučevica Čajniče	19.039	12.233	6.806
8.	Gorica Šipovo	105.151	22.082	83.069
U k u p n o		980.896	155.239	825.657

Javno preduzeće prilikom regulisanja računovodstvenih politika naknadnog priznavanja investicionih nekretnina nije precizno definisalo metod vrednovanja, tako da uvidom u raspoloživu dokumentaciju nismo se mogli uvjeriti u način vrednovanja istih (veza napomena broj 3.5).

Na dan bilansa, rukovodstvo Javnog preduzeća nije analiziralo vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme u cilju utvrđivanja potencijalnog obezvređenja u skladu sa MRS 36 – *Umanjenje vrijednosti imovine*. Nadalje, nije vršena procjena nekretnina, postrojenja i opreme u skladu sa zahtjevima MRS 16 – *Nekretnine, postrojenja i oprema*, odnosno u skladu sa usvojenom računovodstvenom politikom.

4.2. Ulaganja u postrojenja, opremu i nekretnine

u KM

Opis	Nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine u pripremi	Avansi za nekretnine, postrojenja, opremu i investicione nekretnine	Ulaganje na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi	Ukupno
BRUTO VRIJEDNOST				
Vrijednost na početku godine	8.028.517	56.900	58.777.621	66.863.038
Povećanje	2.058.848	0	6.212.867	8.271.715
Smanjenje	4.193.014	40.263	784.103	5.017.380
Vrijednost na kraju godine	5.894.351	16.638	64.206.385	70.117.373
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI				
Vrijednost na početku godine	165.932	0	28.087.778	28.253.711
Povećanje	121.045	0	2.805.961	2.927.007
Smanjenje	0	0	784.103	784.103
Vrijednost na kraju godine	286.978	0	30.109.637	30.396.614
NETO VRIJEDNOST				
31.12.2014. godine	5.607.373	16.638	34.096.748	39.720.759
31.12.2013. godine	7.862.585	56.900	30.689.843	38.609.327

Ulaganja u postrojenja, opremu i nekretnine na 31. decembar 2014. godine (39.720.759 KM) čini: vrijednost nekretnina, postrojenja, opreme i investicionih nekretnina u pripremi u iznosu od 5.607.373 KM (580.642 KM) građevinski objekti i 5.026.731 KM šumski kamionski putevi; avansi za nekretnine, postrojenja, opremu i investicione nekretnine (16.638 KM) i ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi (34.096.748 KM).

Pregled stanja ulaganja u postrojenja, opremu i nekretnine na 31. decembar 2014. godine po organizacionim dijelovima Javnog preduzeća:

u KM

R/b	Gazdinstvo	Nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine u pripremi		Avansi za nekretnine, postrojenja, opremu i investicione nekretnine	Ulaganje na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi – putevi	Ukupno
		Građevinski objekti	Putevi			
1.	Banja Luka Banja Luka	0	5.788	0	549.060	554.848
2.	Oštrej Drinić	0	11.490	0	2.747.210	2.758.700
3.	Panos Višegrad	56.699	0	0	503.577	560.276
4.	Birač Vlasenica	0	4.730	0	442.959	447.689
5.	Gradiška Gradiška	48.005	16.690	0	1.374.676	1.439.372
6.	Doboj Doboj	22.549	0	0	65.241	87.790
7.	Zelengora Kalinovik	0	249.456	0	102.801	352.257
8.	Čemernica Kneževo	1.500	128.749	0	1.164.458	1.294.707
9.	Vrbanja Kotor Varoš	11.759	2.595.128	0	1.531.936	4.138.823
10.	Majevice Lopare	0	2.925	0	0	2.925
11.	Lisina Mrkonjić Grad	0	153.827	0	987.654	1.141.481
12.	Botin Nevesinje	26.030	0	0	2.643.741	2.669.772
13.	Jahorina Pale	28.096	0	16.638	981.328	1.026.062
14.	Prijedor Prijedor	224.092	199.843	0	1.631.259	2.055.195
15.	Ribnik Ribnik	0	228.543	0	1.240.435	1.468.978
16.	Sjemeć Rogatica	0	0	0	4.726.447	4.726.447
17.	Romanija Sokolac	89.319	0	0	1.615.463	1.704.782
18.	Drina Srebrenica	0	0	0	565.559	565.559
19.	Maglić Foča	7.033	40.647	0	1.205.065	1.252.746
20.	Borja Teslić	0	851.213	0	2.649.882	3.501.096
21.	Visočnik Han Pijesak	0	0	0	2.628.988	2.628.988
22.	Vučevica Čajniče	0	0	0	1.600.490	1.600.490
23.	Gorica Šipovo	0	337.842	0	2.073.499	2.411.341
24.	IRPC Banja Luka	0	0	0	0	0
25.	Centar za sjemenarstvo Doboj	34.765	0	0	0	34.765
26.	Centar za gazdovanje kršom Trebinje	0	0	0	0	0
27.	Direkcija Sokolac	0	0	0	0	0
28.	Treskavica Trnovo	0	0	0	0	0
29.	Klekovača-Potoci Istočni Drvar	30.795	199.858	0	1.065.020	1.295.673
Ukupno		580.642	5.026.731	16.638	34.096.748	39.720.759

- U Šumskom gazdinstvu Prijedor, nekretnine u pripremi se odnose na građevinske objekte u pripremi (213.718 KM po početnom stanju).
- U Šumskom gazdinstvu Romanija Sokolac, nekretnine u pripremi se odnose na građevinske objekte u pripremi (89.319 KM, odnose se na lovačku kuću koja nije dobila upotrebnu dozvolu, ali se koristi).
- U Šumskom gazdinstvu Panos Višegrad, nekretnine u pripremi (56.669 KM) se odnose na građevinske objekte u pripremi za koje je Gazdinstvo izvršilo testiranje na obezvređenje u skladu sa MRS 36 – *Umanjenje vrijednosti imovine*.

- U Šumskom gazdinstvu Doboj građevinski objekti u pripremi u iznosu 22.549 KM evidentiran na početku i na kraju obračunskog perioda, bez ulaganja u toku godine. Revizijom utvrđeno da se ulaganje izvršeno u ranijem periodu odnosi na troškove vezane za preuzimanje objekta „Preslica“ od VP Petrovo po zapisniku od 08.03.2002. godine.
- U Šumskom gazdinstvu Jahorina Pale avansi za nekretnine, postrojenja, opremu i investicione nekretnine u iznosu od 16.638 KM odnose se na sredstva iz ranijeg perioda odobrena za porodice poginulih boraca u svrhu sanacije tri stana, kako još nije provedena procedura legalizacije navedenih stanova ova sredstva stoje na avansima.
- U Šumskom gazdinstvu Čemernica Kneževo ulaganja u puteve u pripremi u iznosu od 113.578 KM se, prema obrazloženju ovlaštene osobe, odnosi na ulaganja u šumski kamionski put koji nije završen i koji se ne koristi. Gazdinstvo je u skladu sa MRS 36–*Umanjenje vrijednosti imovine* trebalo izvršiti testiranje navedene nekretnine na obezvređenje.
- U Šumskom gazdinstvu Klekovača-Potoci Istočni Drvar nekretnine u pripremi se odnose na vrijednost projekata kamionskih puteva u pripremi (199.858 KM, od toga iznos od 44.540 KM po početnom stanju) i građevinskih objekata u pripremi (30.795 KM, od toga iznos od 23.458 KM po početnom stanju). Gazdinstvo je u skladu sa MRS 36 – *Umanjenje vrijednosti imovine* trebalo izvršiti testiranje navedenih nekretnina u pripremi po početnom stanju na obezvređenje.

Revizorskim postupcima smo došli do saznanja da se veći dio puteva, koji su prezentovani na poziciji sredstava u pripremi (5.026.731 KM) koristi za obavljanje poslovne djelatnosti Javnog preduzeća. Budući da je sredstvo raspoloživo za korištenje, odnosno da se koristi i da donosi određene ekonomske koristi isto po zahtjevima MRS-16 *Nekretnine, postrojenja i oprema* ispunjava uslove za priznavanje na poziciji nekretnina. Takođe, ako se sredstvo koristi i donosi određene koristi, odnosno spremno za korištenje potrebno je u skladu sa MRS 16 - *Nekretnine, postrojenja i oprema* i odabranom metodom amortizacije izvršiti obračun i knjiženje troška amortizacije. Ne uzimajući u obzir ulaganja u šumske kamionske puteve u toku 2014. godine, iznos neobračunate amortizacije istih na nabavnu vrijednost 01.01.2014. godine iznosi 174.312 KM. Za navedeni iznos su precijenjena sredstva i rezultat poslovanja za 2014. godinu, a podcijenjeni troškovi amortizacije.

Od rukovodstva Javnog preduzeća nije nam prezentovana dokumentacija iz koje bi se mogli uvjeriti da li je riješeno pitanje obračuna indirektnih poreza po osnovu ulaganja u sredstva koje Javno preduzeće koristi u obavljanju djelatnosti iz nadležnosti date Zakonom o šumama, što upućuje na visok rizik po osnovu obračuna dodatnih poreza sa zateznim kamatama u skladu sa poreskim propisima.

4.3. Nematerijalna ulaganja

u KM

Opis	Ulaganja u razvoj	Ostala nematerijalna ulaganja	Nematerijalna ulaganja u pripremi	Ukupno
Nabavna vrijednost:				
Stanje na početku godine	85.403	15.563.680	1.907.180	17.556.264
Povećanja:	15.849	494.767	295.034	805.650
Nove nabavke	15.849	494.767	295.034	805.650
Procjena i revalorizacija	0	0	0	0
Smanjenja:	0	330.979	320.338	651.317
Rashod, prodaja i drugo	0	330.979	320.338	651.317
Stanje na kraju godine	101.252	15.727.468	1.881.876	17.710.596
Kumulirana ispravka vrijednosti:	0			
Stanje na početku godine	17.676	7.012.451	0	7.030.127
Povećanja:	2.311	385.058	0	387.369
Amortizacija	2.311	385.058	0	387.369
Procjena	0	0	0	0
Smanjenja:	0	241.589	0	241.589
Kumulirana ispravka u otuđenju	0	241.589	0	241.589
Stanje na kraju godine	19.987	7.155.919	0	7.175.907
Neto sadašnja vrijednost:				
31.12.2014. godine	81.265	8.571.549	1.881.876	10.534.690
Neto sadašnja vrijednost:				
31.12.2013. godine	67.727	8.551.230	1.907.180	10.526.137

Pregled stanja nematerijalnih ulaganja na 31. decembar 2014. godine po organizacionim dijelovima Javnog preduzeća:

u KM

R/b	Gazdinstvo	Ulaganja u razvoj	Nematerijalna ulaganja	Trajno pravo korištenja zemljišta	Nematerijalna ulaganja u pripremi	Ukupno
1.	Banja Luka Banja Luka	0	366.362	230.294	0	596.656
2.	Oštrej Drinić	0	192.678	8.403	0	201.081
3.	Panos Višegrad	0	723.671	99.760	0	823.430
4.	Birač Vlasenica	0	364.086	176.453	0	540.538
5.	Gradiška Gradiška	0	713.686	58.258	0	771.944
6.	Doboj Doboj	0	288.406	326.846	0	615.252
7.	Zelengora Kalinovik	0	328.740	13.936	0	342.676
8.	Čemernica Kneževo	0	87.788	247.149	0	334.937
9.	Vrbanja Kotor Varoš	0	193.123	127.833	0	320.956
10.	Majevisa Lopare	0	112.494	29.049	0	141.543
11.	Lisina Mrkonjić Grad	0	310.094	25.410	0	335.504
12.	Botin Nevesinje	0	0	0	480.000	480.000
13.	Jahorina Pale	0	1.600	0	420.000	421.600
14.	Prijedor Prijedor	0	329.124	29.633	0	358.757
15.	Ribnik Ribnik	0	212.403	0	10.561	222.964
16.	Sjemeć Rogatica	1.030	402.656	0	0	403.686
17.	Romanija Sokolac	0	13.418	28.752	782.647	824.816
18.	Drina Srebrenica	0	418.451	0	0	418.451
19.	Maglić Foča	0	410.396	0	0	410.396
20.	Borja Teslić	0	77.899	69.595	180.000	327.493
21.	Visočnik Han Pijesak	0	178.926	33.624	0	212.550
22.	Vučevica Čajniče	0	214.841	235.403	0	450.244
23.	Gorica Šipovo	0	175.371	42.952	0	218.323
24.	IRPC Banja Luka	0	20.154	0	0	20.154
25.	Centar za sjemenarstvo Doboj	0	0	177.508	0	177.508
26.	Centar za gazdovanje kršom Trebinje	80.235	0	5.835	0	86.070
27.	Direkcija Sokolac	0	0	0	0	0
28.	Treskavica Trnovo	0	136.621	186.540	0	323.161
29.	Klekovača-Potoci Istočni Drvar	0	145.332	0	8.668	154.000
Ukupno		81.265	6.418.318	2.153.232	1.881.876	10.534.690

Nematerijalna ulaganja se u najvećem iznosu odnose na ulaganja u šumskoprivrednu osnovu i lovnoprivrednu osnovu.

Nematerijalna ulaganja u pripremi se odnose na ulaganja u šumskoprivrednu osnovu i lovnoprivrednu osnovu.

Na poziciji nematerijalnih ulaganja iskazana je vrijednost trajnog prava korištenja zemljišta. Budući da su doneseni propisi koji regulišu status ovog zemljišta neophodno je regulisati status ove bilansne pozicije i izvršiti odgovarajuća knjiženja. Po svojoj prirodi, a prema zahtjevima MRS-a zemljište ne može imati tretman nematerijalnog ulaganja.

Šumsko gazdinstvo Vrbanja Kotor Varoš je u toku godine sklopilo ugovor sa fizičkim licem o trajnom pravu korištenja dijela nekretnine (livada) za potrebe izgradnje traktorskih vlaka i za iznos od 1.849 KM povećalo vrijednost zemljišta, iako nam nije prezentovana dokumentacija da je u zemljišnim knjigama evidentirano kao posjednik ili vlasnik istog.

U Centru za sjemensko-rasadničku proizvodnju Doboj prenos prava korištenja parcela na Centar, po K KU 906, K.O. Brezovo Polje, Distrikt Brčko, nije okončan. Takođe, imovina Šumskog gazdinstva Prijedor Prijedor nije uknjižena na organizacioni dio centra Radna jedinica Gornja Puharska Prijedor. Nadalje, za uspostavljanje stvarnih prava i rješavanje uzurpacija šumskog zemljišta Uprava Centra predočila reviziji, uz navedene posjedovne listove, i ZK izvode Radne jedinice Stanovi Doboj.

U Šumskom gazdinstvu Doboj za trajno pravo korištenja zemljišta, nisu predočeni zemljišno knjižni izvodi i posjedovni listovi kao dokazi o pravima korištenja zemljišta.

4.4. Dugoročni finansijski plasmani

u KM

Opis	Ulaganje u kapital ostalih pravnih lica	Dugoročni krediti u zemlji	Ostali dugoročni finansijski plasmani	Ukupno
BRUTO VRIJEDNOST				
Vrijednost na početku godine	12.646	2.760.146	0	2.772.792
Povećanje	0	0	4.183.546	4.183.546
Smanjenje	11.646	147.199	0	158.846
Vrijednost na kraju godine	1.000	2.612.947	4.183.546	6.797.493
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI				
Vrijednost na početku godine	0	1.837.680	0	1.837.680
Povećanje	0	39.937	4.183.546	4.223.483
Smanjenje	0	19.995	0	19.995
Vrijednost na kraju godine	0	1.857.622	4.183.546	6.041.168
NETO VRIJEDNOST				
31.12.2014. godine	1.000	755.325	0	756.325
31.12.2013. godine	12.646	922.466	0	935.112

Pregled stanja dugoročnih kredita u zemlji na 31. decembar 2014. godine po organizacionim dijelovima Javnog preduzeća:

u KM

R/b	Gazdinstvo	Neto iznos na 31.12.2014. godine
1.	Šumsko gazdinstvo Banja Luka	43.092
2.	Šumsko gazdinstvo Oštrej Drinić	0
3.	Šumsko gazdinstvo Panos Višegrad	5.243
4.	Šumsko gazdinstvo Birač Vlasenica	0
5.	Šumsko gazdinstvo Gradiška	20.663
6.	Šumsko gazdinstvo Doboj	140.444
7.	Šumsko gazdinstvo Zelengora Kalinovik	0
8.	Šumsko gazdinstvo Čemernica Kneževo	24.842
9.	Šumsko gazdinstvo Vrbanja Kotor Varoš	0
10.	Šumsko gazdinstvo Majevisa Lopare	0
11.	Šumsko gazdinstvo Lisina Mrkonjić Grad	20.787
12.	Šumsko gazdinstvo Botin Nevesinje	11.235
13.	Šumsko gazdinstvo Jahorina Pale	59.446
14.	Šumsko gazdinstvo Prijedor	17.523
15.	Šumsko gazdinstvo Ribnik	0
16.	Šumsko gazdinstvo Sjemeć Rogatica	3.497
17.	Šumsko gazdinstvo Romanija Sokolac	33
18.	Šumsko gazdinstvo Drina Srebrenica	66.295
19.	Šumsko gazdinstvo Maglić Foča	34.935
20.	Šumsko gazdinstvo Borja Teslić	5.432
21.	Šumsko gazdinstvo Visočnik Han Pijesak	141.095
22.	Šumsko gazdinstvo Vučevica Čajniče	10.446
23.	Šumsko gazdinstvo Gorica Šipovo	133.017
24.	IRPC Banja Luka	909
25.	Centar za sjemenarstvo Doboj	0
26.	Centar za gazdovanje kršom Trebinje	0
27.	Direkcija Sokolac	14.558
28.	Šumsko gazdinstvo Treskavica Trnovo	0
29.	Šumsko gazdinstvo Klekovača-Potoci Istočni Drvar	1.832
U k u p n o		755.324

Dugoročni krediti u zemlji (755.324 KM) se odnose na kredite date zaposlenima na period od 15-20 godina i kamatnom stopom od 1%.

Kod Šumskog gazdinstva Prijedor uvidom u raspoloživu dokumentaciju i razgovorom sa odgovornim licem došli smo do saznanja da je potraživanje od fizičkog lica starije od 10 godina i kredit se nema od koga naplatiti. Gazdinstvo nije vršilo ispravku navedenog kredita. Prezentovanjem potraživanja na ovaj način Javno preduzeće je precijenilo potraživanje i rezultat poslovanja ranijeg i tekućeg perioda u iznosu od 11.052 KM, odnosno podcijenilo trošak.

Kod Šumskog gazdinstva Gradiška kredit plasiran fizičkom licu ne vraća se više od 12 mjeseci. Gazdinstvo nije vršilo ispravku vrijednosti. Prezentujući ovo potraživanje na ovakav način Gazdinstvo je precijenilo potraživanja i podcijenilo troškove za iznos kredita (2.591 KM).

Ulaganje u kapital ostalih pravnih lica prema stanju iskazanom u bruto bilansu na dan 31.12.2014. godine je:

R/b	Naziv organizacione jedinice	Naziv pravnog lica u kome je iskazano učešće	% učešća	% učešća sa pravom glasa	Iznos (u KM)
1.	Direkcija Sokolac	Forest bio energy d.o.o. Banja Luka	20		1.000
Ukupno					1.000

4.5. **Zalihe, dati avansi i stalna sredstva klasifikovana kao sredstva namijenjena za prodaju**
u KM

Opis	31.12.2014. godine	31.12.2013. godine
1. Materijal u skladištu	1.197.731	1.125.054
2. Rezervni dijelovi u skladištu	234.630	201.063
3. Alat i inventar u upotrebi	2.569.483	2.521.082
4. Nedovršena proizvodnja	5.891.618	4.396.722
5. Gotovi proizvodi	6.442.340	6.238.015
6. Roba u skladištu	43.131	49.051
7. Roba u maloprodajnim objektima	22.378	23.234
8. Zalihe, bruto - ukupno (1 do 7)	16.401.312	14.554.223
9. Ispravka vrijednosti zaliha	2.481.667	2.388.572
I Zalihe, neto (8-9)	13.919.645	12.165.650
1. Dati avansi za zalihe i usluge povezanim pravnim licima	5.403	131.351
2. Dati avansi za zalihe i usluge ostalim pravnim licima	520.329	389.654
3. Ispravka vrijednosti datih avansa	374.587	374.286
II Dati avansi - ukupno (1+2-3)	151.144	146.719
1. Postrojenja i oprema namijenjeni prodaji	336.243	155.077
2. Ostala stalna sredstva namijenjena prodaji	60.051	92.006
3. Ispravka vrijednosti	395.360	230.605
III Stalna sredstva klasifikovana kao sredstva namijenjena za prodaju, neto	933	16.479

Prezentovana vrijednost zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda na 31. decembar 2014. godine iskazana je na osnovu popisa količinskog stanja množenjem sa cijenom koštanja. Cijena koštanja se utvrđuje na osnovu Zaključka uprave Javnog preduzeća broj 02-680/14 od 06.02.2014. godine po cijeni koštanja i jedinstvenoj metodologiji izračunavanja te cijene po fazama rada, odnosno po mjestu zaliha (šuma panj, kamionski put i centralno stovarište).

Cijeneći specifičnost praćenja zaliha, a samim tim i popisa istih, koristeći se znanjem i iskustvom eksperta šumarstva kao i revizorskim metodama, došli smo do određenih zapažanja kod popisa zaliha i to:

Evidentan problem premjera na lagerima, gdje je velikom broju sortimenata onemogućen premjer srednjeg prečnika, a ponekad i prečnika na njegovim krajevima, jer su u većini slučajeva zatrpani drugim sortimentima. Primijećeno je da se u tom slučaju uglavnom vrši samo procjena srednjeg prečnika, a ne premjer na pogodnim mjestima i/ili njegovo proračunavanje.

Još uvijek je u primjeni drvena klupa, dok se aluminijska klupa (koja je preciznija i manje podložna habanju i sistematskim greškama) skoro i nekoristi.

Šumarska praksa je zaokruživanje dužine sortimenta na cijeli metar, znatno rjeđe na cijeli decimetar.

Da se pri klasifikaciji sortimenata prioritet pridaje njegovoj dužini i masi (uglavnom zbog utovara i privlačenja), nego samom kvalitetu.

Pojavljuje se u nekim slučajevima problem sa nemogućnosti očitavanja kolobroja, jer je praksa u pojedinim organizacionim dijelovima da se pločice ne udaraju. Na ovaj način je otežana, a ponekad i onemogućena bilo kakva kontrola, jer je nemoguće utvrditi na koji trupac se odnosi koji podatak iz knjige primke.

Javno preduzeće je na poziciji bilansa stanja, dati avansi povezanim pravnim licima, iskazalo iznos datih avansa ostalim pravnim licima, iste je u skladu sa Pravilnikom o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruga, druga pravna lica i preduzetnike, trebalo iskazati na poziciji 151 – dati avansi za zalihe i usluge ostalim pravnim licima.

U Šumskom gazdinstvu Vrbanja Kotor Varoš dati avansi u iznosu od 27.213 KM se odnose na date avanse starije od godinu dana i gazdinstvo za iste nije izvršilo ispravku potraživanja, te na taj način precijenilo potraživanja za avanse, a podcijenilo ispravku potraživanja za date avanse i rashode za 27.213 KM. Avansi se odnose na date avanse fizičkim licima za dio parcela na kojima su u ranijim godinama izvršeni radovi na izgradnji puteva. Nema ugovora o kupovini zemljišta, jer se, prema obrazloženju ovlaštenog lica Gazdinstva, ulaganja odnose na ulaganja u tuđa osnovna sredstva – šumske kamionske puteve. Navedene iznose je, uzimajući u obzir objašnjenje od strane Gazdinstva, trebalo knjižiti kao povećanje vrijednosti ulaganja u puteve u skladu sa MRS 16 – *Nekretnine, postrojenja i oprema*.

U Šumskom gazdinstvu Zelengora Kalinovik roba u skladištu (15.395 KM) se odnosi na vrata koja se, prema obrazloženju ovlaštene osobe, nalaze u evidencijama po početnom stanju. Gazdinstvo nije vršilo procjenu istih zbog utvrđivanja neto ostvarive vrijednosti kako je definisano u MRS 2 – *Zalihe*.

U Šumskom gazdinstvu Majeвица Lopare uvidom u obračun cijene koštanja zaliha došli smo do saznanja da je cijena koštanja veća od prodajne cijene.

4.6. *Kratkoročna potraživanja i plasmani*

u KM

Opis	Kupci - povezana pravna lica	Kupci u zemlji	Kupci u inostranstvu	Potraživanja iz specifičnih poslova	Druga potraživanja	Kratkoročni finansijski plasmani	Ukupno
Bruto stanje na početku godine	0	50.617.997	834.411	1.718.748	51.030.773	1.073.846	105.275.776
Bruto stanje na kraju godine	13.336	47.833.049	721.309	1.701.807	6.721.129	2.310.793	59.301.423
Ispravka vrijednosti na početku godine	0	32.255.442	816.396	1.703.024	1.670.202	651.318	37.096.382
Ispravka vrijednosti na kraju godine	10.841	31.842.897	720.477	1.701.807	4.254.437	904.826	39.435.284
NETO STANJE							0
31.12.2014. godine	2.495	15.990.152	832	1	2.466.692	1.405.967	19.866.139
31.12.2013. godine	0	18.362.555	18.015	15.724	49.360.571	422.528	68.179.394

Potraživanja od kupaca u zemlji na dan 31.12.2014. godine

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Natron Hayat d.o.o. Maglaj	1.811.562
2.	Nova drva industrija Vrbas d.o.o. Banja Luka	615.812

3.	Destilacija a.d. Teslić	590.549
4.	Drvena industrija Šipovo	507.692
5.	Nova DIPO d.o.o. Podgradci	415.484
6.	Dolovi d.o.o. Sokolac	360.387
7.	Stolarija podromanija d.o.o. Sokolac	336.217
8.	Abis d.o.o. Kotor Varoš	316.923
9.	Elgrad d.o.o. Teslić	310.323
10.	Savoks d.o.o. Milići	268.798
11.	Drvo komerc d.o.o. Teslić	252.974
12.	Galić S kompani d.o.o. Ribnik	221.099
13.	FL Wood d.o.o. Foča	211.141
14.	Dubrava promet d.o.o. Šipovo	208.936
15.	Vukelić DI d.o.o. Laktaši	177.551
16.	Terzić d.o.o. Pale	169.477
17.	Drvoprerada Đurić d.o.o. Derventa	164.940
18.	Drvorez d.o.o. Banja Luka	143.483
19.	Nova Romanija a.d. Sokolac	117.318
20.	Fabrika ambalaže d.o.o. Šipovo	99.770
21.	Fagus d.o.o. Maslovare	48.312
22.	Ostali kupci	8.641.403
U k u p n o		15.990.152

Prema obrazloženju ovlaštenog lica u Šumskom gazdinstvu Vrbanja Kotor Varoš nije usaglašen IOS sa Vrbanja Šume d.o.o. Kotor Varoš. Revizorskim postupcima se nismo uvjerali u neusaglašeni iznos.

Kod Šumskog gazdinstva Gorica Šipovo određeni broj kupaca kojima je obračunata zatezna kamata na kašnjenje u plaćanju, nije priznao iste.

Kod Šumskog gazdinstva Maglić Foča potraživanja od kupaca Drvolik d.o.o. Rogatica i SZTR Zelengora Miljevina su starija od godinu dana i isti su tuženi zbog neizmirenja svojih obaveza prema Gazdinstvu. Dazdinstvo nije izvršilo ispravku navedenih potraživanja, te na taj način precijenilo potraživanja, a podcijenilo rashode ispravke potraživanja za 172.107 KM. Nadalje, potraživanja od kupca Grandbor d.o.o. Foča po osnovu reprograma su starija od godinu dana i isti je tužen zbog neizmirenja svojih obaveza prema Gazdinstvu. Gazdinstvo nije izvršilo ispravku potraživanja istih, te na taj način precijenilo potraživanja, a podcijenilo rashode ispravke potraživanja za 51.545 KM.

Kod Šumskog gazdinstva Sjemeć Rogatica revizorskim postupcima i na osnovu raspoložive dokumentacije i objašnjenja rukovodstva Gazdinstva, nismo se mogli uvjeriti u naplativost reprogramiranih potraživanja (521.404 KM) od dužnika Drvolik d.o.o. Rogatica. Evidentirajući ova potraživanja na ovakav način Gazdinstvo je precijenilo sredstva i rezultat poslovanja u tekućoj godini za iznos od 271.404 KM.

Kod Šumskog gazdinstva Visočnik Han Pijesak potraživanja od kupca Nova Romanija a.d. Sokolac u iznosu od 105.027 KM su starija od godinu dana i za ista nije vršena ispravka potraživanja. Na taj način precijenjena su potraživanja, a podcijenjeni rashodi ispravke

potraživanja za 105.027 KM. Nadalje, navedeno gazdinstvo je obračunalo zateznu kamatu navedenom kupcu koji nije izmirio osnovni dug u periodu dužem od godinu dana i za isti nije izvršilo ispravku potraživanja. Na taj način precijenjena su potraživanja, a podcijenjeni rashodi ispravke potraživanja za 29.475 KM.

Kod Šumskog gazdinstva Majejica Lopare potraživanja od Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede za rad u privatnim šumama (11.522 KM) je iskazano po početnom stanju i Gazdinstvo nije vršilo usaglašavanja međusobnih obaveza i potraživanja po istim sa navedenim ministarstvom.

Javno preduzeće je u toku godine izvršilo isknjižavanje potraživanja za nefakturisane prihode od Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske (46.572.787 KM) po osnovu člana 89. stav 1) Zakona o šumama („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 75/08) nastale prije izmjene navedenog zakona, odnosno do 26.07.2013. godine i pripadajućih obaveza po navedenom zakonu (veza napomena broj 4.13) na osnovu Zaključka Vlade Republike Srpske broj 04/1-012-2-2258/13 od 30.10.2013. godine i ~~Zaključka Vlade Republike Srpske broj 04/1-012-2-1928/14 od 31.07.2014. godine.~~

Druga potraživanja se odnose na potraživanja po osnovu člana 90. navedenog zakona (191.141 KM – rad u privatnim šumama), potraživanja po osnovu člana 95. navedenog zakona (226.140 KM – proširena reprodukcija), potraživanja od kupaca za zatezne kamate (315.615 KM), potraživanja od zaposlenih (675.294 KM), potraživanja od Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske za refundacije (721.766 KM), potraživanja od Fonda dječije zaštite Republike Srpske za refundacije (23.499 KM), potraživanja za više plaćen porez na dobit (47.016 KM – iz ranijih perioda), potraživanja za PDV (146.303 KM) i ostala potraživanja (56.828 KM).

Kratkoročni finansijski plasmani se odnose na potraživanja od kupaca po osnovu reprograma dospjelih potraživanja i prodaje na rate.

Potraživanja za rad u privatnim šumama po gazdinstvima (član 90)

R/b	Gazdinstvo	Iznos (u KM)
1.	Šumsko gazdinstvo Banja Luka	0
2.	Šumsko gazdinstvo Oštrelj Drinić	15.432

3.	Šumsko gazdinstvo Panos Višegrad	1.611
4.	Šumsko gazdinstvo Birač Vlasenica	59.958
5.	Šumsko gazdinstvo Gradiška	17.129
6.	Šumsko gazdinstvo Doboj	18.488
7.	Šumsko gazdinstvo Zelengora Kalinovik	2.077
8.	Šumsko gazdinstvo Čemernica Kneževo	1.145
9.	Šumsko gazdinstvo Vrbanja Kotor Varoš	732
10.	Šumsko gazdinstvo Majejica Lopare	11.522
11.	Šumsko gazdinstvo Lisina Mrkonjić Grad	1.616
12.	Šumsko gazdinstvo Botin Nevesinje	7.456
13.	Šumsko gazdinstvo Jahorina Pale	7.450
14.	Šumsko gazdinstvo Prijedor	17.175
15.	Šumsko gazdinstvo Ribnik	491
16.	Šumsko gazdinstvo Sjemeć Rogatica	0
17.	Šumsko gazdinstvo Romanija Sokolac	9.298
18.	Šumsko gazdinstvo Drina Srebrenica	12.127
19.	Šumsko gazdinstvo Maglić Foča	3.407
20.	Šumsko gazdinstvo Borja Teslić	436
21.	Šumsko gazdinstvo Visočnik Han Pijesak	3.219
22.	Šumsko gazdinstvo Vučevica Čajniče	0
23.	Šumsko gazdinstvo Gorica Šipovo	0
24.	IRPC Banja Luka	0
25.	Centar za sjemenarstvo Doboj	0
26.	Centar za gazdovanje kršom Trebinje	374
27.	Direkcija Sokolac	0
28.	Šumsko gazdinstvo Treskavica Trnovo	0
29.	Šumsko gazdinstvo Klekovača-Potoci Istočni Drvar	0
U k u p n o		191.141

Potraživanja za rad u privatnim šumama po gazdinstvima (član 90.) kod ŠG Birač Vlasenica u iznosu od 59.958 KM se odnosi na potraživanje od Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske po osnovu Rješenja o odobrenju isplate sredstava broj 12.06.1-332-1483/14 od 26.12.2014. godine. Navedeno potraživanje ne predstavlja potraživanje po članu 90. Zakona o šumama i isto treba iskazati na poziciji koja odražava suštinu navedenog potraživanja.

Potraživanja za proširenu reprodukciju po gazdinstvu (član 95.)

R/b	Gazdinstvo	Iznos (u KM)
1.	Centar za gazdovanje kršom Trebinje	224.814
2.	Šumsko gazdinstvo Borja Teslić	1.326
U k u p n o		226.140

Potraživanja za proširenu reprodukciju u Centru za gazdovanje kršom Trebinje se odnose na potraživanja od Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske na osnovu rješenja broj 12.06.4-332-1136/14 od 25.12.2014. godine (224.814 KM)

Kod Šumskog gazdinstva Vrbanja Kotor Varoš Fond zdravstvenog osiguranja ne priznaje refundaciju troškova bolovanja od 01.04.2013. godine do 31.12.2014. godine zbog kašnjenja

u uplati doprinosa od strane Gazdinstva do 10. u mjesecu za prethodni mjesec u skladu sa propisima Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske, a ne kako je definisano zakonskim propisima u roku od 60 dana. Fond zdravstvenog osiguranja Republike Srpske je priznao iznos na IOS-u od 28.334 KM. Na navedeni način Gazdinstvo je precijenilo potraživanja za refundaciju i prihode od refundacije za 11.927 KM.

4.7. Gotovinski ekvivalenti i gotovina

Opis	u KM	
	31.12.2014. godine	31.12.2013. godine
1. Gotovinski ekvivalenti - hartije od vrijednosti	223.436	0
2. Poslovni račun - domaća valuta	541.088	868.773
3. Poslovni račun - strana valuta	1.866	3.095
4. Izdvojena novčana sredstva	6.009	11.017
5. Akreditivi - strana valuta	11	11
6. Blagajna - domaća valuta	17.204	13.912
7. Ostala novčana sredstva	4.194	0
Gotovinski ekvivalenti i gotovina - ukupno (1 do 7)	793.808	896.806

Gotovinski ekvivalenti - hartije od vrijednosti odnose se na iskazane obveznice Republike Srpske – izmirenje ratne štete 6.

Stanje na poslovnim računima u KM na dan 31.12.2014. godine

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Nova banka a.d. Banja Luka	277.480
2.	Hypo Alpe Adria bank a.d. Banja Luka	57.944
3.	Banka Srpske a.d. Banja Luka	1.869
4.	UniCredit bank a.d. Banja Luka	50
5.	Pavlović International Bank a.d. Bijeljina	352
6.	Računi po gazdinstvima	202.647
7.	Ostale banke	746
U k u p n o		541.088

Stanje na poslovnim računima u stranoj valuti na dan 31.12.2014. godine

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	NLB Razvojna banka a.d. Banja Luka	947
2.	Hypo Alpe Adria bank a.d. Banja Luka	512
3.	Nova banka a.d. Banja Luka	408
U k u p n o		1.866

Stanje na prelaznim poslovnim računima po gazdinstvima na dan 31.12.2014. godine

R/b	Gazdinstvo	Iznos (u KM)
1.	Jahorina Pale	-5.217.610
2.	Romanija Sokolac	-4.736.781
3.	Birač Vlasenica	-4.590.423
4.	Panos Višegrad	-1.233.084
5.	Botin Nevesinje	-1.215.091
6.	Borja Teslić	-1.180.360
7.	Vrbanja Kotor Varoš	-873.673
8.	Majeвица Lopare	-684.918
9.	Doboj Doboj	-477.274
10.	Zelengora Kalinovik	-386.550
11.	Banja Luka Banja Luka	-186.603
12.	Prijedor Prijedor	-167.740
13.	Drina Srebrenica	27.723
14.	Gradiška Gradiška	45.236
15.	Centar za gazdovanje kršom Trebinje	124.377
16.	Treskavica Trnovo	137.100
17.	IRPC Banja Luka	200.049
18.	Centar za sjemenarstvo Doboj	298.066
19.	Čemernica Kneževo	457.374
20.	Lisina Mrkonjić Grad	508.551
21.	Maglić Foča	602.081
22.	Vučevica Čajniče	832.977
23.	Sjemeć Rogatica	1.127.848
24.	Klekovača-Potoci Istočni Drvar	1.375.355
25.	Gorica Šipovo	1.555.029
26.	Oštrelj Drinić	1.684.405
27.	Ribnik Ribnik	3.163.165
28.	Direkcija Sokolac	3.949.264
29.	Visočnik Han Pijesak	4.861.507
U k u p n o		0

4.8. Aktivna vremenska razgraničenja

u KM

Opis	31.12.2014. godine	31.12.2013. godine
1. Unaprijed plaćeni rashodi	43.201	44.630
2. Ostala aktivna vremenska razgraničenja	1.337.027	5.010.917
Aktivna vremenska razgraničenja - ukupno (1 do 2)	1.380.228	5.055.547

Ostala aktivna vremenska razgraničenja se odnose na iznose sa avansnih faktura (1.199.921 KM) i ulazni PDV za koji nije ostvareno pravo odbitka (137.106 KM).

KAPITAL

4.9. Struktura kapitala

u KM

Opis	31.12.2014. godine	31.12.2013. godine
1. Akcijski kapital - obične akcije	50.039.039	50.039.039
I Osnovni i ostali kapital	50.039.039	50.039.039
1. Zakonske rezerve	2.331.668	728.909
2. Statutarne rezerve	90.513	90.889
II Rezerve (1 do 2)	2.422.181	819.798
1. Ostale revalorizacione rezerve	79.940	172.402
III Revalorizacione rezerve i nerealizovani dobitci i gubici	79.940	172.402
1 Neraspoređeni dobitak ranijih godina	29.945.512	62.981.591
2. Neraspoređeni dobitak tekuće godine	0	5.175.333
IV Neraspoređeni dobitak (1 do 2)	29.945.512	68.156.924
1. Gubitak ranijih godina	28.051.028	63.988.806
2. Gubitak tekuće godine	715.151	0
V Gubitak do visine kapitala (1 do 2)	28.766.179	63.988.806
KAPITAL (I do IV - V)	53.720.493	55.199.357

Osnovni kapital, registrovan u sudskom i drugim zakonskim registrima iznosi 50.039.039 KM izražen u akcijama nominalne vrijednosti jedna konvertibilna marka.

Javno preduzeće je u toku godine, po organizacionim jedinicama, izvršilo pokriće gubitaka ranijih godina u iznosu od 34.582.978 KM neraspoređenom dobiti iz ranijih godina na osnovu odluke Vlade Republike Srpske, u funkciji skupštine akcionara Javnog preduzeća, broj 04/1-012-2-1899/14 od 28.08.2014. godine.

Zakonske rezerve su povećane na osnovu rasporeda dobiti gore navedenom odlukom.

Pregled promjena evidentiranih na neraspoređenom dobitku/gubitku iz ranijih godina

R/b	Opis	Početno stanje 01.01.2014. godine	Smanjenje	Povećanje	Stanje na dan 31.12.2014. godine
1.	Neraspoređeni dobitak ranijih godina	67.247.015	38.921.221	1.619.718	29.945.512
2.	Neraspoređeni gubitak ranijih godina	64.922.590	37.135.539	263.978	28.051.028
3.	Neraspoređeni dobitak ranijih godina - neto	2.324.425			1.894.483

4.10. Dugoročne obaveze i dugoročne obaveze klasifikovane u grupu sa sredstvima namijenjenim za prodaju ili otuđenje

u KM

Opis	31.12.2014. godine	31.12.2013. godine
1. Dugoročni krediti u zemlji	15.159.205	12.226.290
2. Dugoročni krediti u inostranstvu	0	427.003
3. Ostale dugoročne obaveze	251.017	272.382
I Dugoročne obaveze - ukupno (1 do 3)	15.410.222	12.925.674

Dugoročni krediti u zemlji iskazani u poslovnim knjigama Javnog preduzeća se odnose na obaveze prema:

UniCredit Bank a.d. Banja Luka (1.142.853 KM) po osnovu ugovora broj 11000969-K-194/09 od 28.04.2009. godine i aneksa I od 03.06.2009. godine za kupovinu opreme na period od 96 mjeseci, šestomjesečnim anuitetima i kamatnom stopom od 2,232% + 6-o mjesečni EURIBOR. Obezbjedenje po navedenom kreditu je zalog na opremi koja je nabavljena navedenim kreditnim sredstvima, polisa osiguranja opreme vinkulirana u korist banke i mjenice i nalozi Javnog preduzeća.

NLB Razvojna banka a.d. Banja Luka (1.648.377 KM) po osnovu ugovora broj 06-1281-2/2009 od 22.03.2010. godine za kupovinu opreme na period od 72 mjeseca, šestomjesečnim anuitetima i kamatnom stopom od 5,89%. Obezbjedenje po navedenom kreditu je zalog na opremi koja je nabavljena navedenim kreditnim sredstvima, polisa osiguranja opreme vinkulirana u korist banke, mjenice i nalozi Javnog preduzeća.

Nova banka a.d. Banja Luka (1.978.167 KM) po osnovu ugovora broj 0280120003 od 07.06.2012. godine za osnovna sredstva i refinansiranje obrtnih sredstava na period od 60 mjeseci uz grejs period od 12 mjeseci, mjesečnim anuitetima i kamatnom stopom od 6-o mjesečni EURIBOR – 2,00% (minimum 2,30%) + 2,80%, što u momentu ugovaranja iznosi 5,10%. Obezbjedenje po navedenom kreditu su mjenice i nalozi Javnog preduzeća.

Nova banka a.d. Banja Luka (2.238.579 KM) po osnovu ugovora broj 0273120036 od 24.12.2012. godine za izmirenje obaveza prema lokalnim zajednicama na period od 60 mjeseci, mjesečnim anuitetima i kamatnom stopom od 6-o mjesečni EURIBOR + 7,316%, što u momentu ugovaranja iznosi 7,90%. Obezbjedenje po navedenom kreditu su mjenice i nalozi Javnog preduzeća i zalog na zalihama šumskih drvnih sortimenata koje na dan 30.09.2012. godine iznose 9.646.175 KM.

Nova banka a.d. Banja Luka (8.150.228 KM) po osnovu ugovora broj 5550000010480965 od 03.02.2014. godine za izmirenje obaveza na period od 60 mjeseci uz grejs period od 12 mjeseci, uz otplatu u 48 mjesečnih anuiteta i kamatnom stopom od 7,29%. Obezbjedenje po navedenom kreditu su mjenice i nalozi Javnog preduzeća i zalog na zalihama šumskih drvnih sortimenata koje na dan 31.12.2013. godine iznose 13.645.804 KM, zalog na dijelu pokretne imovine i zalog na nekretnini Javnog preduzeća u Banjoj Luci (veza napomena broj 4.1).

Na poziciji ostalih dugoročnih obaveza iskazan je iznos reprogramiranih poreskih obaveza sa Poreskom upravom Republike Srpske na period od deset godina za Šumsko gazdinstvo Gradiška.

4.11. Odložene poreske obaveze

Opis	<i>u KM</i>	
	31.12.2014. godine	31.12.2013. godine
Odgođene poreske obaveze	0	272.382

4.12. Dugoročna rezervisanja

Opis	<i>u KM</i>	
	31.12.2014. godine	31.12.2013. godine
1. Rezervisanja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	825.102	493.037
2. Rezervisanja za naknade i beneficije zaposlenih	1.875.382	2.015.372
3. Ostala dugoročna rezervisanja	44.573	107.265

Dugoročna rezervisanja - ukupno (1 do 3)	2.745.057	2.615.674
---	------------------	------------------

Rezervisanja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava se odnose na rezervisanja za proširenu reprodukciju šuma po tački 89. stav 1) Zakona o izmjenama i dopunama zakona o šumama 1.

Rezervisanja za naknade i beneficije zaposlenih su izvršena u skladu sa aktuarskim obračunom iz 2014. godine.

Ostala dugoročna rezervisanja se odnose na rezervisanja po osnovu procijenjenih troškova za sudske sporove u Šumskom gazdinstvu Visočnik Han Pijesak (43.220 KM) i ostala rezervisanja.

4.13. Obaveze iz poslovanja, druge obaveze i tekuće obaveze za porez na dobit

u KM

Opis	31.12.2014. godine	31.12.2013. godine
1. Primitveni avansi, depoziti i kaucije	4.656.147	3.998.922
2. Dobavljači u zemlji	14.147.485	14.461.673
3. Dobavljači u inostranstvu	145	68.982
4. Ostale obaveze iz poslovanja	416.362	815.743
I Obaveze iz poslovanja - ukupno (1 do 4)	19.220.138	19.345.319
1. Ostale obaveze iz specifičnih poslova	0	7.341
II Obaveze iz specifičnih poslova - ukupno	0	7.341
1. Obaveze za neto zarade i naknade, osim zarada koje se refundiraju	4.700.110	5.117.293
2. Obaveze za poreze na zarade i naknade, osim zarada koje se refundiraju	505.248	667.955
3. Obaveze za doprinose na zarade i naknade, osim zarada koje se refundiraju	3.327.987	6.185.617
4. Obaveze za neto zarade koje se refundiraju	8.916	11.907
5. Obaveze za ostala neto lična primanja	293.113	156.785
III Obaveze za zarade i naknade zarada - ukupno (1 do 5)	8.835.373	12.139.556
1. Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja	393	0
2. Obaveze prema zaposlenima	166.190	251.356
3. Obaveze prema članovima upravnog i nadzornog odbora	3.839	5.297
4. Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovoru	292.653	133.590
5. Ostale obaveze	575.853	739.506
IV Druge obaveze (1 do 5)	1.038.928	1.129.749
1. Porez na dodatu vrijednost po izdatim fakturama	0	1.471
2. Porez na dodatu vrijednost po primitvenim avansima	0	3.821
3. Obaveze za porez na dodatu vrijednost po osnovu razlike između obračunatog i akontacionog poreza na dodatu vrijednost	1.141.023	878.347
V Obaveze za porez na dodatu vrijednost (1 do 3)	1.141.023	883.639
1. Obaveze za poreze, carine i druge dažbine iz nabavke na teret troškova	8.956.670	56.680.752
2. Obaveze za doprinose koje terete troškove	201.159	146.250

1 „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 60/13.

3. Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	527.405	364.335
VI Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine (1 do 3)	9.685.235	57.191.337
Obaveze prema dobavljačima i druge obaveze - ukupno (I do VI)	39.920.696	90.696.942
Tekuće obaveze za porez na dobit	0	56

Primljeni avansi, depoziti i kaucije se odnose na obustavljene kaucije za izvođače radova (3.391.775 KM), primljene avanse (1.102.408 KM), primljene kaucije za ozbiljnost ponude (150.436 KM) i ostale avanse (11.528 KM).

Primljeni avansi, depoziti i kaucije na dan 31.12.2014. godine

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Drvoprerada Đurić d.o.o. Derventa	280.234
2.	Vrbanja šume d.o.o. Kotor Varoš	204.025
3.	Đurić ZN d.o.o. Derventa	199.249
4.	Slaja komerc d.o.o. Hreša	156.155
5.	Mon-ami d.o.o. Kneževo	133.439
6.	Stanišić d.o.o. Pale	128.456
7.	Edo d.o.o. Šiprage	107.504
8.	Ortačka d.o.o. Kalinovik	104.197
9.	Foresta d.o.o.	97.624
10.	Drvodex d.o.o. Mrkonjić Grad	95.125
11.	Šumarstvo Ijuta d.o.o. Kalinovik	82.863
12.	Ostružno d.o.o. Goražde	81.990
13.	Stanišić d.o.o. Ribnik	80.906
14.	Udruženje penzionera Šipovo	77.772
15.	Miki kompani d.o.o.	74.854
16.	Vučija luka d.o.o. Kalinovik	67.342
17.	V.N. Vljajna d.o.o. Mrkonjić Grad	62.867
18.	Suvi list d.o.o. Srebrenica	54.915
19.	Velike šume d.o.o. Pale	53.707
20.	Dubrava promet d.o.o. Šipovo	52.973
21.	Tendžerić d.o.o. Podgradci	50.615
22.	Ostali avansi i kaucije	2.409.333
U k u p n o		4.656.147

Obaveze prema dobavljačima u zemlji na dan 31.12.2014. godine

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Vrbanja šume d.o.o. Kotor Varoš	1.064.764

2.	Nestro petrol a.d. Banja Luka	642.550
3.	Mon-ami d.o.o. Kneževo	559.637
4.	19. decembar d.o.o. Vlasenica	548.247
5.	Đurić ZN d.o.o. Derventa	522.116
6.	Gora d.o.o. Teslić	412.893
7.	Slaja komerc d.o.o. Hreša	398.827
8.	Drvoprerada Đurić d.o.o. Derventa	348.023
9.	Bor-tim d.o.o. Han Pijesak	261.801
10.	Petrović d.o.o. Kotor Varoš	238.216
11.	Omorika a.d. Višegrad	229.689
12.	Šumarstvo Ijuta d.o.o. Ilidža	193.603
13.	Čajević komerc d.o.o. Sokolac	191.660
14.	Stanišić d.o.o. Pale	186.487
15.	Miki kompani d.o.o. Ribnik	186.371
16.	Braća Đurić MM d.o.o. Teslić	181.107
17.	Velike šume d.o.o. Pale	176.152
18.	M:tel a.d. Banja Luka	175.833
19.	Tehnometal d.o.o. Vlasenica	173.714
20.	Ortačka d.o.o. Kalinovik	170.565
21.	MG Mind d.o.o. Mrkonjić Grad	167.013
22.	Lada auto d.o.o. Banja Luka	155.119
23.	Dolovi d.o.o. Sokolac	146.632
24.	Suvi list d.o.o. Srebrenica	142.894
25.	Šujica drvo d.o.o.	134.504
26.	Šik tours d.o.o. Mrkonjić Grad	121.351
27.	Mane d.o.o. Sokolac	118.020
28.	Ćetkovic d.o.o. Han Pijesak	117.435
29.	Crni vrh d.o.o. Čajniče	116.490
30.	Drvodex d.o.o. Mrkonjić Grad	114.738
31.	Marčeta impex d.o.o. Bijeljina	111.150
32.	Kusić Putevi d.o.o. Prnjavor	110.079
33.	Krajinapetrol a.d. Banja Luka	108.946
34.	Brio d.o.o. Maslovar	102.669
35.	Ostali dobavljači	5.518.192
U k u p n o		14.147.485

Prema obrazloženju ovlaštenog lica u Šumskom gazdinstvu Vrbanja Kotor Varoš nije usaglašen IOS sa Vrbanja Šume d.o.o. Kotor Varoš.

Uvidom u dokumentaciju i pregledom poslanih konfirmacija utvrdili smo da Šumsko gazdinstvo Romanija Sokolac nije evidentiralo račun broj 81 od 31.12.2014. godine ispostavljen od pravnog lica Bor Tim d.o.o. Han Pijesak u iznosu od 21.795 KM. Ne evidentirajući navedenu fakturu Javno preduzeće je podcijenilo troškove i precijenilo rezultat poslovanja u iznosu od 21.795 KM.

Obaveze za neto zarade, poreze i doprinose na zarade se odnose u prosjeku na obaveze za zadnja dva mjeseca 2014. godine.

U toku 2014. godine Javno preduzeće je isplaćivalo neto lična primanja zaposlenima sa zakašnjenjem u prosjeku od dva mjeseca, pri čemu je isplata obračunatih doprinosa socijalnog osiguranja kasnila kod pojedinih organizacionih dijelova tri mjeseca sa stanjem na dan 31.12.2014. godine. Prema odredbama Zakona o porezu na dohodak („Službeni glasnik

Republike Srpske” broj 91/06, 128/06, 120/08, 71/10, 1/11 i 107/13), porez na dohodak se plaća u momentu isplate neto ličnih primanja, dok se prema odredbama Zakona o doprinosima („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 31/09, 1/11 i 116/12), doprinosi socijalnog osiguranja zaposlenih plaćaju u momentu isplate neto ličnih primanja, odnosno najkasnije u roku od dva mjeseca od datuma obračunatih ličnih primanja. Javno preduzeće nije obračunalo i izvršilo rezervisanja za potencijalne troškove zateznih kamata zbog neblagovremenog izmirenja obaveza za doprinose.

S obzirom da Javno preduzeće nije imalo kontrolu Poreske uprave Republike Srpske do početka našeg angažmana, a na osnovu prezentovane dokumentacije, nismo bili u mogućnosti da procijenimo potencijalne efekte na finansijske izvještaje Javnog preduzeća za 2014. godinu po navedenom osnovu.

Obaveze za ostala neto lična primanja se odnose na obaveze za regres (286.871 KM) i ostale obaveze (6.242 KM).

Obaveze prema zaposlenim se odnose na obaveze zaposlenih po potrošačkim kreditima prema bankama koji se obustavljaju od zarada.

Ostale obaveze iz poslovanja (575.853 KM) se odnose na obaveze zaposlenih po potrošačkim kreditima prema bankama koji se obustavljaju od zarada (423.980 KM), obaveze sa sindikalnu članarinu (30.083 KM), obaveze za doprinos za solidarnost (46.409 KM) i ostale obaveze (75.381 KM).

Javno preduzeće je u toku godine izvršilo isknjižavanje obavezu po osnovu člana 89. stav 1) Zakona o šumama („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 75/08 i 60/13) u iznosu od 46.572.787 KM, nastale prije izmjene navedenog zakona, odnosno do 26.07.2013. godine i pripadajućih potraživanja po navedenom zakonu (veza napomena broj 4.6) na osnovu Zaključka Vlade Republike Srpske broj 04/1-012-2-2258/13 od 30.10.2013. godine i Zaključka Vlade Republike Srpske broj 04/1-012-2-1928/14 od 31.07.2014. godine.

Obaveze za poreze, carine i druge dažbine u iznosu od 8.956.670 KM se odnose na obavezu po osnovu člana 89. stav 6) Zakona o šumama – naknada za opštine (8.810.710 KM) i ostale obaveze (145.960 KM). Nadalje, Javno preduzeće ne izmiruje navedene obaveze u skladu sa članom 89. stav 9) Zakona o šumama („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 75/08 i 60/13), odnosno do 5. u mjesecu za prethodni kvartal. Takođe, kod pojedinih organizacionih dijelova, prema obrazloženju ovlaštenog lica lokalne zajednice nisu dostavile plan utroška navedenih sredstava. Javno preduzeće nije obračunalo i izvršilo rezervisanja za potencijalne troškove zateznih kamata zbog neblagovremenog izmirenja ovih obaveza. S obzirom da Javno preduzeće nije imalo kontrolu Poreske uprave Republike Srpske do početka naše revizije, a na osnovu prezentovane dokumentacije, nismo bili u mogućnosti da procijenimo potencijalne efekte na finansijske izvještaje Javnog preduzeća za 2014. godinu po navedenom osnovu.

Obaveze po osnovu člana 89. stav 6) Zakona o šumama po gazdinstvu na dan 31.12.2014. godine

R/b	Gazdinstvo	Iznos (u KM)
1.	Šumsko gazdinstvo Banja Luka	149.315

2.	Šumsko gazdinstvo Oštrelj Drinić	641.245
3.	Šumsko gazdinstvo Panos Višegrad	321.303
4.	Šumsko gazdinstvo Birač Vlasenica	368.995
5.	Šumsko gazdinstvo Gradiška	457.630
6.	Šumsko gazdinstvo Doboj	105.464
7.	Šumsko gazdinstvo Zelengora Kalinovik	101.044
8.	Šumsko gazdinstvo Čemernica Kneževo	506.704
9.	Šumsko gazdinstvo Vrbanja Kotor Varoš	388.660
10.	Šumsko gazdinstvo Majevisa Lopare	134.113
11.	Šumsko gazdinstvo Lisina Mrkonjić Grad	189.568
12.	Šumsko gazdinstvo Botin Nevesinje	115.720
13.	Šumsko gazdinstvo Jahorina Pale	197.652
14.	Šumsko gazdinstvo Prijedor	587.955
15.	Šumsko gazdinstvo Ribnik	513.490
16.	Šumsko gazdinstvo Sjemeć Rogatica	334.649
17.	Šumsko gazdinstvo Romanija Sokolac	280.397
18.	Šumsko gazdinstvo Drina Srebrenica	512.326
19.	Šumsko gazdinstvo Maglić Foča	136.329
20.	Šumsko gazdinstvo Borja Teslić	216.428
21.	Šumsko gazdinstvo Visočnik Han Pijesak	797.636
22.	Šumsko gazdinstvo Vučevica Čajniče	229.639
23.	Šumsko gazdinstvo Gorica Šipovo	730.164
24.	IRPC Banja Luka	0
25.	Centar za sjemenarstvo Doboj	0
26.	Centar za gazdovanje kršom Trebinje	0
27.	Direkcija Sokolac	
28.	Šumsko gazdinstvo Treskavica Trnovo	115.888
29.	Šumsko gazdinstvo Klekovača-Potoci Istočni Drvar	678.395
Ukupno		8.810.710

Obaveze za doprinose koje terete troškove (201.159 KM) se odnose na obaveze za doprinos za solidarnost (75.749 KM), doprinos za vode (16.265 KM), doprinos za privrednu komoru (65.418 KM), doprinos za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje invalida (42.867 KM) i ostale doprinose (860 KM).

Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine (527.405 KM) se odnose na obaveze za poreze i doprinose na ugovore o privremenim i povremenim poslovima (520.952 KM) i ostale obaveze (6.453 KM).

4.14. Kratkoročne finansijske obaveze, tekući dio dugoročnih finansijskih obaveza i kratkoročne obaveze klasifikovane u grupu sa sredstvima namijenjenim za prodaju ili otuđenje

u KM

Opis	31.12.2014. godine	31.12.2013. godine
1. Kratkoročni krediti u zemlji	3.248.219	3.085.441

2. Ostale kratkoročne finansijske obaveze	5.650	0
I Kratkoročne finansijske obaveze - ukupno (1 do 2)	3.253.869	3.085.441
1. Dio dugoročnih kredita koji dospijevaju za plaćanje do jedne godine	7.356.689	4.798.612
II Tekući dio dugoročnih finansijskih obaveza	7.356.689	4.798.612

Kratkoročni krediti u zemlji iskazani u poslovnim knjigama Javnog preduzeća se odnose na obaveze prema:

NLB Razvojna banka a.d. Banja Luka (3.248.219 KM) po ugovoru o overdraft kreditu broj 06-1332-2/14 od 17.12.2014. godine na period od 12 mjeseci i kamatnom stopom 4,75%. Obezbjedenje po navedenom kreditu su mjenice i nalozi Javnog preduzeća.

Dio dugoročnih kredita koji dospijevaju za plaćanje do jedne godine odnose se na:

UniCredit Bank a.d. Banja Luka (1.142.859 KM) po osnovu ugovora broj 11000969-K-194/09 od 28.04.2009. godine i aneksa I od 03.06.2009. godine za kupovinu opreme na period od 96 mjeseci, šestomjesečnim anuitetima i kamatnom stopom od 2,232% + 6-o mjesečni EURIBOR. Obezbjedenje po navedenom kreditu je zalog na opremi koja je nabavljena navedenim kreditnim sredstvima, polisa osiguranja opreme vinkulirana u korist banke, mjenice i nalozi Javnog preduzeća.

NLB Razvojna banka a.d. Banja Luka (596.661 KM) po ugovoru broj 06-2590-2/10 od 03.12.2010. godine o ustupanju potraživanja pravnog lica Integral inženjering d.o.o. Banja Luka (po osnovu prodaje poslovnog prostora Javnom preduzeću veza napomena broj 4.1) navedenoj banci na period do 09.11.2015. godine, mjesečnim anuitetima i kamatnom stopom od 6,3% + 6-o mjesečni EURIBOR. Obezbjedenje po navedenom kreditu je hipoteka na nekretninu (veza napomena broj 4.1) koja je predmet kupovine, mjenice i nalozi Javnog preduzeća.

NLB Razvojna banka a.d. Banja Luka (1.043.161 KM) po ugovoru broj 06-2590-2/10 od 03.12.2010. godine i ugovor broj 06-1281-2/2009 od 22.03.2010. godine.

Nova banka a.d. Banja Luka (1.250.000 KM) po osnovu ugovora broj 0280120003 od 07.06.2012. godine za osnovna sredstva i refinansiranje obrtnih sredstava na period od 60 mjeseci uz grejs period od 12 mjeseci, mjesečnim anuitetima i kamatnom stopom od 6-o mjesečni EURIBOR – 2,00% (minimum 2,30%) + 2,80%, što u momentu ugovaranja iznosi 5,10%. Obezbjedenje po navedenom kreditu su mjenice i nalozi Javnog preduzeća.

Nova banka a.d. Banja Luka (993.828 KM) po osnovu ugovora broj 0273120036 od 24.12.2012. godine za izmirenje obaveza prema lokalnim zajednicama na period od 60 mjeseci, mjesečnim anuitetima i kamatnom stopom od 6-o mjesečni EURIBOR + 7,316%, što u momentu ugovaranja iznosi 7,90%. Obezbjedenje po navedenom kreditu su mjenice i nalozi Javnog preduzeća i zalog na zalihama šumskih drvnih sortimenata koje na dan 30.09.2012. godine iznose 9.646.175 KM.

Nova banka a.d. Banja Luka (1.849.772 KM) po osnovu ugovora broj 5550000010480965 od 03.02.2014. godine za izmirenje obaveza na period od 60 mjeseci uz grejs period od 12 mjeseci, uz otplatu u 48 mjesečnih anuiteta i kamatnom stopom od 7,29%. Obezbjedenje po navedenom kreditu su mjenice i nalozi Javnog preduzeća i zalog na zalihama šumskih drvnih sortimenata koje na dan 31.12.2013. godine iznose 13.645.804 KM, zalog na dijelu pokretne imovine i zalog na nekretnini Javnog preduzeća u Banjoj Luci (veza napomena broj 4.1).

Dio dugoročnih krediti u inostranstvu (480.411 KM) se odnose na obavezu prema: Jedinici za implementaciju projekata u šumarstvu u Vladi Republike Srpske (299.827 KM) po ugovoru broj 02-3664 od 24.10.2007. godine na period od 4 godine i kamatnom stopom od 6,25 % uz polugodišnju otplatu. Obezbjedenje po navedenom kreditu su mjenice Javnog preduzeća. Navedeni kredit se ne vraća.

Kratkoročne finansijske obaveze u iznosu od 152.473 KM odnose se na obaveze prema Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede u Vladi Republike Srpske po kreditnim obavezama za izgradnju šumskih puteva i nabavku vozila iz kredita Svjetske banke. Navedeni kredit se ne vraća i revizorskim postupcima se nismo mogli uvjeriti u potencijalne efekte zatezних kamata zbog neizmirenja navedenih obaveza.

Uvidom u glavnu knjigu finansijskog računovodstva i na osnovu objašnjenja rukovodstva Javnog preduzeća došli smo do saznanja da se ne vrše otplate datih obaveza po kreditima iz inostranstva. Budući da se ove obaveze prenose u istom iznosu iz ranijih godina nismo se mogli pouzdano uvjeriti u osnovanost iskazanog stanja ove obaveze. Nadalje, ne postoje jasne procedure ko je odgovoran za praćenje servisiranja obaveza po kreditima za koja su zaduženi pojedini organizacioni dijelovi.

4.15. Pasivna vremenska razgraničenja

Opis	u KM	
	31.12.2014. godine	31.12.2013. godine
1. Unaprijed obračunati rashodi perioda	226.069	609.364
2. Obračunati prihodi budućeg perioda	514.481	378.202
3. Razgraničeni zavisni troškovi nabavke	0	60.094
4. Razgraničeni prihodi po osnovu potraživanja	708.246	271.553
5. Ostala pasivna vremenska razgraničenja	330.308	4.424.854
Pasivna vremenska razgraničenja - ukupno (1 do 5)	1.779.103	5.744.068

Obračunati prihodi budućeg perioda se u najvećem dijelu odnose na iznose sa avansnih faktura.

Razgraničeni prihodi po osnovu potraživanja se odnose na potraživanja za obračunate zatezne kamate kupcima (220.276 KM), razgraničene prihode po osnovu iskazanih obveznica (223.436 KM) i ostale razgraničene prihode (264.534 KM).

4.16. Poslovni prihodi

Opis	u KM	
	31.12.2014. godine	31.12.2013. godine
1. Prihodi od prodaje robe povezanim pravnim licima	2.665	0
2. Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu	120.592	119.894
3. Prihodi od prodaje robe na inostranom tržištu	0	0
I Prihod od prodaje robe - ukupno (1 do 3)	123.257	119.894

1. Prihodi od prodaje učinaka na domaćem tržištu	153.335.179	152.207.743
2. Prihodi od prodaje učinaka na inostranom tržištu	2.035.678	1.818.402
II Prihodi od prodaje učinaka - ukupno (1 do 2)	155.370.857	154.026.145
III Prihodi od prodaje - ukupno (I+II)	155.494.113	154.146.039
1. Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe	55.100	48.789
2. Prihodi od aktiviranja ili potrošnje učinaka	3.218.133	3.024.180
IV Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka	3.273.232	3.072.969
1. Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	1.710.420	1.753.163
V Promjena vrijednosti zaliha učinaka - ukupno	1.710.420	1.753.163
1. Prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa, kompenzacija i povraćaja poreskih dažbina	1.225.827	727.486
VI Prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa, donacija, prihodi iz budžeta i drugih namijenjenih izvora i drugi slični prihodi - ukupno	1.225.827	727.486
1. Prihodi od zakupnina	251.604	270.396
2. Prihodi od donacija	762.466	47.001
3. Prihodi iz namjenskih izvora finansiranja	12.834.728	14.537.047
4. Ostali prihodi po drugim osnovima	816.802	1.565.739
VII Drugi poslovni prihodi - ukupno (1 do 4)	14.665.600	16.420.183
VIII Poslovni prihodi - ukupno (I do VII)	176.369.192	176.119.841

Prihodi od prodaje učinaka na domaćem i inostranom tržištu se odnose na prihode od prodaje drvnih sortimenata po cjenovniku Javnog preduzeća donesenog od strane generalnog direktora Javnog preduzeća Šume Republike Srpske.

Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka (3.218.133 KM) se odnose na prihode Istraživačko-razvojnog i projektnog centra Banja Luka po osnovu usluga izrade šumsko-privrednih osnova, lovno-privrednih osnova, projekata šumskih kamionskih puteva, nadzora nad izgradnjom šumskih kamionskih puteva i ostale usluge izrade studija i projekata (1.676.937 KM), prihode Centra za sjemensko-rasadničku djelatnost Doboj po osnovu prodaje sadnog materijala (753.580 KM) i prihode ostalih organizacionih dijelova po osnovu vršenja radova na održavanju osnovnih sredstava i tuđih osnovnih sredstava u vlastitoj režiji (787.616 KM). Prihodi od aktiviranja ili potrošnje učinaka kod Šumskog gazdinstva Zelengora Kalinovik se odnose na prihode po osnovu izgradnje šumskog kamionskog puta u vlastitoj režiji. Gazdinstvo na situacije sačinjena po osnovu izgradnje navedenog puta nije obračunalo izlazni PDV, što nije u skladu sa članom 6. stav 1) Zakona o PDV-u („Službeni glasnik BiH“ broj 09/05, 35/05 i 100/08).

Povećanje vrijednosti zaliha učinaka se knjiži na osnovu popisa istih na kraju godine. Zalihe se vode po cijeni koštanja, u skladu sa MRS 2 – *Zalihe* (veza napomena broj 4.5).

Prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa, kompenzacija i povraćaja poreskih dažbina se odnose na prihode na osnovu refundacije od fondova (468.202 KM), prihod Centra za gazdovanje kršom Trebinje od Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske na osnovu rješenja o korištenju sredstava posebnih namjena za šume (625.108 KM) i ostale prihode (132.517 KM).

Prihodi od donacija se u najvećem iznosu odnose na prihode po osnovu donacije sredstava za avio tretiranje od strane Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske.

Prihodi iz namjenskih izvora finansiranja se odnose na prihode po osnovu člana 89. stav 1) Zakona o šumama („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 75/08 i 60/13) (11.023.816 KM), prihode za izvršene radove u privatnim šumama član 90. navedenog zakona (1.455.932 KM) i ostalih prihoda (354.980 KM).

4.17. Finansijski prihodi

Opis	u KM	
	31.12.2014. godine	31.12.2013. godine
1. Prihodi od kamata	2.768.793	896.624
2. Ostali finansijski prihodi	37.240	74.676
I Finansijski prihodi - ukupno (1 do 2)	2.806.033	971.300

Prihodi od kamata se u najvećem dijelu odnose na prihode od zateznih kamata prema kupcima. Prilikom knjiženja zateznih kamata kupcima ne postoji dosljednost kod organizacionih dijelova Javnog preduzeća, s obzirom da se iste kod pojedinih organizacionih dijelova priznaju kao prihod u momentu obračuna, a kod pojedinih u momentu naplate. Navedeni različiti tretman priznavanja prihoda kod pojedinih organizacionih dijelova nije u skladu sa usvojenim računovodstvenim politikama, MRS 18 – *Prihodi* i obračunskim načinom evidentiranja promjena u računovodstvu.

4.18. Ostali poslovni prihodi i prihodi od pridruženih preduzeća

Opis	u KM	
	31.12.2014. godine	31.12.2013. godine
1. Dobici po osnovu prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	33.889	78.424
2. Dobici po osnovu prodaje materijala	171	3.098
3. Viškovi, izuzimajući viškove zaliha učinaka	8.650	15.767
4. Naplaćena otpisana potraživanja	623.057	987.228
5. Prihodi po osnovu ugovorene zaštite od rizika, koji ne ispunjavaju uslove da se iskažu u okviru revalorizacionih rezervi	0	117
6. Prihodi od smanjenja obaveza, ukidanja neiskorišćenih dugoročnih rezervisanja i ostali nepomenuti prihodi	240.516	576.681
I Ostali prihodi - ukupno (1 do 6)	906.282	1.661.315
1. Prihodi od usklađivanja vrijednosti bioloških sredstava za koje se obračunava amortizacija	0	7.248
II Prihodi od usklađivanja vrijednosti stalne imovine - ukupno	0	7.248
III Ostali poslovni prihodi - ukupno (I do II)	906.282	1.668.563
1. Prihodi po osnovu promjene računovodstvenih politika	0	0
2. Prihodi po osnovu ispravke grešaka iz ranijih godina	106.181	62.062
Prihodi po osnovu primjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina	106.181	62.062

Prihodi od smanjenja obaveza, ukidanja neiskorišćenih dugoročnih rezervisanja i ostali nepomenuti prihodi (240.516 KM) se odnose na prihode od ukidanja zastarjelih obaveza (166.838 KM) i ostale prihode od ukidanja obaveza (73.679 KM).

4.18. Poslovni rashodi

u KM

Opis	31.12.2014. godine	31.12.2013. godine
1. Nabavna vrijednost prodane robe	88.002	72.063
2. Troškovi materijala za izradu	2.222.126	2.044.523
3. Troškovi ostalog (režijskog) materijala	1.459.323	1.403.188
4. Troškovi goriva i energije	4.723.946	4.710.605
Troškovi materijala - ukupno (1 do 4)	8.493.397	8.230.378
I Troškovi bruto zarada	77.208.434	74.123.953
II Troškovi bruto naknada članovima i NO	102.156	109.872
III Ostali lični rashodi	2.584.862	2.623.342
1. Troškovi usluga na izradi učinaka	41.147.166	42.658.563
2. Troškovi transportnih usluga	927.079	871.048
3. Troškovi usluga održavanja	2.425.152	2.473.173
4. Troškovi zakupa	133.589	135.917
5. Troškovi sajmova	28.767	3.872
6. Troškovi reklame i propagande	151.642	128.545
7. Troškovi istraživanja	0	1.360
8. Troškovi ostalih usluga	3.862.449	3.008.484
IV Troškovi proizvodnih usluga - ukupno (1 do 8)	48.675.843	49.280.962
V Troškovi amortizacije	6.667.082	7.877.717
VI Troškovi rezervisanja	97.731	416.447
1. Troškovi neproizvodnih usluga	515.430	491.256
2. Troškovi reprezentacije	341.617	255.023
3. Troškovi premije osiguranja	297.571	288.080
4. Troškovi platnog prometa	122.147	83.270
5. Troškovi članarina	96.581	96.506
6. Troškovi poreza	26.906.697	26.016.256
7. Troškovi doprinosa	668.920	130.341
8. Ostali nematerijalni troškovi	608.087	540.638
VII Nematerijalni troškovi - ukupno (1 do 8)	29.557.050	27.901.369
VIII Poslovni rashodi - ukupno (I do VII)	173.386.555	170.564.040

Troškovi materijala za izradu

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Sadnice	624.945
2.	Utrošeni materijal	491.982
3.	HTZ oprema	446.016
4.	Auto gume	354.260
5.	Sitan inventar	152.328
6.	Zaštitna sredstva za šume	107.933
7.	Troškovi lovstva	25.281
8.	Sadnice za privatne šume	19.381
U k u p n o		2.222.126

Troškovi ostalog (režijskog) materijala

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Rezervni dijelovi	895.544

2.	Kancelarijski materijal	314.545
3.	Ostali materijal	249.233
U k u p n o		1.459.323

Troškovi goriva i energije

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Goriva i maziva	3.905.537
2.	Električna energija	327.126
3.	Ostala goriva i energija	491.282
U k u p n o		4.723.946

Ostali lični rashodi

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Prevoz zaposlenih	1.283.071
2.	Otpremnine, nagrade, pomoći i slično	938.789
3.	Službena putovanja	181.632
4.	Korištenje sopstvenog automobila u službene svrhe	131.577
5.	Noćenje na službenom putovanju	39.872
6.	Ostali troškovi	9.922
U k u p n o		2.584.862

Troškovi usluga na izradi učinaka

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Usluge izvoza drvnih sortimenata	24.076.779
2.	Usluge sječe drvnih sortimenata	12.755.688
3.	Usluge izvoza slučajnih užitaka	1.326.581
4.	Usluge izrade šumskih vlaka	1.213.917
5.	Usluge sječe slučajnih užitaka	798.525
6.	Usluge iznosa drvnih sortimenata	585.492
7.	Taksacija	298.422
8.	Usluge prevoza drvnih sortimenata	59.940
9.	Usluge utovara, istovara i meglanja	29.231
10.	Inventura šuma	2.590
U k u p n o		41.147.166

Troškovi usluga održavanja

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Održavanje puteva	1.314.924
2.	Održavanje i pranje vozila	614.118
3.	Tekuće održavanje osnovnih sredstava	377.510
4.	Ostali troškovi	118.599
U k u p n o		2.425.152

Troškovi ostalih usluga

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Ugovori o djelu i privremenim i povremenim poslovima	1.749.154
2.	Zaštita šume	964.642
3.	Šumsko uzgojni radovi	381.917
4.	Doznake	274.835
5.	Registracija vozila	231.703
6.	Komunalne usluge	161.892
7.	Ostale usluge	98.306
U k u p n o		3.862.449

Troškovi neproizvodnih usluga

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Stručno obrazovanje	113.368
2.	Zdravstvene usluge	82.846
3.	Revizija finansijskih izvještaja	60.791
4.	Advokatske usluge	57.467
5.	Stručna literatura	57.064
6.	Geodetske usluge	32.059
7.	Sertifikacija šuma	10.013
8.	Ostali troškovi	101.822
U k u p n o		515.430

Troškovi poreza

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Troškovi naknade po članu 89. stav 6) Zakona o šumama	15.149.760
2.	Troškovi naknade po članu 89. stav 1) Zakona o šumama	11.353.707
3.	Protivpožarna naknada	109.278
4.	Komunalna naknada	35.303
5.	Porez na imovinu	8.718
6.	Ostali porezi	249.929
U k u p n o		26.906.696

Ostali nematerijalni troškovi

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Takse	188.478
2.	Oglasi	115.444
3.	Stipendije	84.043
4.	Ostali troškovi	220.122
U k u p n o		608.087

4.19. Ostali poslovni rashodi i gubici od obezvređenja stalne materijalne imovine
u KM

Opis	31.12.2014. godine	31.12.2013. godine
1. Gubici po osnovu prodaje i rashodovanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	25.503	21.939
2. Gubici po osnovu prodaje i rashodovanja investicionih nekretnina	1	3.431

3. Gubici po osnovu prodaje materijala	0	35.344
4. Manjkovi, izuzimajući manjkove zaliha materijala	10.871	31.076
5. Rashodi po osnovu zaštite od rizika, koji ne ispunjavaju uslove da se iskažu u okviru revalorizacionih rezervi	1.060	120
6. Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	4.699.352	899.146
7. Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe i ostali rashodi	732.698	621.292
I Ostali rashodi - ukupno (1 do 7)	5.469.485	1.612.348
1. Obezbvredjenje nekretnina, postrojenja i opreme	980	586
2. Obezbvredjenje stalne imovine	335	3.122
II Rashodi po osnovu obezbvredjenja imovine (1 do 2)	1.315	3.708
III Ostali poslovni rashodi - ukupno (I do II)	5.470.800	1.616.057
Rashodi po osnovu ispravke grešaka iz ranijih godina	260.074	71.627
Rashodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz prethodnih godina	260.074	71.627

Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja se odnose na otpis potraživanja od kupaca na osnovu odluke Nadzornog odbora Javnog preduzeća šumarstva Republike Srpske broj NO-08/15 od 16.02.2015. godine o usvajanju izvještaja o izvršenom popisu sredstava i izvora sredstava sa stanjem na dan 31.12.2014. godine.

Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe i ostali rashodi

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Troškovi sudskih sporova	239.236
2.	Naknada štete trećim licima	179.845
3.	Kazne	151.390
4.	Izdaci za humanitarne svrhe	75.217
5.	Kalo, rastur i lom	1.226
6.	Ostali rashodi	85.785
U k u p n o		732.698

Kod Šumskog gazdinstva Majejica Lopare rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe i ostali rashodi se odnose na rashode po osnovu isknjižavanja dijela zgrade uništenog u požaru u toku 2013. godine (22.375 KM). Kako se navedeni rashodi odnose na rashode iz ranijih perioda i iste je u skladu sa MRS 8 – *Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške* trebalo iskazati u okviru rezultata ranijih perioda, a ne tekućeg perioda.

4.20. Finansijski rashodi

u KM

Opis	31.12.2014. godine	31.12.2013. godine
1. Rashodi kamata	1.769.032	1.380.967
2. Ostali finansijski rashodi	16.378	13.743
Finansijski rashodi - ukupno (1 do 2)	1.785.410	1.394.710

Rashodi kamata se odnose na rashode kamata po kreditima (1.692.420 KM, veza napomene broj 4.10 i 4.14), kamata za neblagovremeno plaćene javne prihode (38.251 KM), zatezne kamate i kamate po sudskim sporovima (36.751 KM) i ostale kamate (1.610 KM).

4.21. Sudski sporovi

Prema prezentovanom pregledu sudskih sporova dostavljenih od strane Javnog preduzeća u toku je 811 sudskih sporova koji se vode protiv dužnika zbog naplate potraživanja, ukupne vrijednosti 33.553.132 KM, dok je protiv Javnog preduzeća pokrenuto 145 sudskih sporova ukupne vrijednosti 10.428.501 KM. Javno preduzeće nije vršilo procjenu potencijalnih kamata i troškova za sudske sporove.

Javno preduzeće (osim Šumskog gazdinstva Visočnik Han Pijesak) nije vršilo rezervisanja za sudske sporove koji mogu biti potencijalna obaveza i potencijalni gubitak.

4.22. Povezana lica

Javno preduzeće ima ulaganja u kapital pravnog lica Forest bio energy d.o.o. Banja Luka (20% udjela).

Prema izjavi rukovodstva Javno preduzeće nije imalo transakcija sa povezanim licima u 2014. godini.

4.23. Poreski rizici

Republika Srpska i Bosna i Hercegovina trenutno imaju više zakona koji regulišu razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju porez na dodatu vrijednost, porez na dobit i poreze na plate (obavezne poreze), zajedno sa drugim porezima. Pored toga, zakoni kojima se regulišu ovi porezi nisu bili primjenjivani duže vrijeme za razliku od razvijenijih tržišnih privreda, dok su propisi kojim se vrši implementacija ovih zakona često nejasni ili ne postoje. Shodno tome, u pogledu pitanja vezanih za poreske zakone ograničen je broj slučajeva koji se mogu koristiti kao primjer. Često postoje razlike u mišljenju među državnim ministarstvima i organizacijama vezano za pravnu interpretaciju zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa. Poreske prijave, zajedno sa drugim oblastima zakonskog regulisanja (na primjer, pitanja carina i devizne kontrole) su predmet pregleda i kontrola od više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje jako strogih kazni i zateznih kamata.

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Javnog preduzeća mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Kao rezultat iznjetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Javnom preduzeću može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini bude značajniji od onog u zemljama sa razvijenijim poreskim sistemom.

Javno preduzeće je 27.11.2014. godine od Poreske uprave Republike Srpske dobilo rješenje broj 06/1.07/0705-457.1-4012/14 od 26.11.2014. o prinudnoj naplati prijavljenih a neizmirenih poreskih obaveza. U navedenom rješenju je iskazana i kamata za neblagovremeno plaćanje poreskih obaveza u iznosu od 191.937 KM koja nije iskazana u evidencijama Javnog preduzeća.

Kontrola od strane Uprave za indirektno oporezivanje BiH je bila u toku 2014. godine u pojedinim šumskim gazdinstvima i utvrdila dodatnu obavezu u iznosu od 44.741 KM.

Od rukovodstva Javnog preduzeća nismo pribavili podatke da je riješeno pitanje obračuna indirektnih poreza po osnovu ulaganja u sredstva koje Javno preduzeće koristi u obavljanju djelatnosti iz nadležnosti date Zakonom o šumama, što upućuje na visok rizik po osnovu obračuna dodatnih poreza sa zateznim kamatama u skladu sa poreskim propisima.

4.24. Stalnost poslovanja

Priloženi finansijski izvještaji Društva su sastavljeni pod pretpostavkom da će Društvo nastaviti svoje poslovanje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja. Društvo je u izvještajnom periodu iskazalo poslovni dobitak u iznosu od 2.982.637 KM i isti je za 2.573.165 KM manji u odnosu na prethodnu godinu, odnosno za 46,31%; i neto odlivom gotovine u iznosu od 102.998 KM.

Kratkoročne obaveze Društva na dan 31.12.2014. godine veće su od tekuće imovine za iznos od 30.270.184 KM, dok je ratio likvidnosti 0,69. Na osnovu navedenog, Društvo može biti suočeno sa problemima likvidnosti, odnosno da ne bude u mogućnosti da izmiruje svoje kratkoročne obaveze prema dobavljačima, povjeriocima i kreditorima u trenutku dospijea.

4.25. Naknadni događaji

Javno preduzeće je u 2015. godini dobilo opomenu Poreske uprave Republike Srpske broj 06/1.07/0704-45-7-305/15 od 07.04.2015. godine za plaćanje prijavljenih neizmirenih poreskih obaveza u iznosu od 5.035.795 KM.

4.26. Upavljane finansijskim rizicima

Javno preduzeće je u svom redovnom poslovanju u različitom obimu izloženo određenim finansijskim rizicima i to:

- Tržišnim rizicima;
- Riziku likvidnosti;
- Kreditnom riziku.

Upravljanje rizicima u Javnom preduzeću je usmjereno na minimiziranje potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Javnog preduzeća u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta.

4.26.1. Tržišni rizik

a) Rizik od promjene kursa stranih valuta

Javno preduzeće je izloženo riziku od promjene kursa stranih valuta prilikom poslovanja u zemlji i inostranstvu, a koji proističe iz poslovanja u različitim valutama. Devizni rizik nastaje u slučajevima neusklađenosti finansijskih sredstava i obaveza izraženih u stranoj valuti. U mjeri u kojoj je to moguće, Javno preduzeće minimizira devizni kurs kroz minimiziranje otvorene devizne pozicije. Izloženost Javnog preduzeća riziku od promjene kursa stranih valuta je minimalna usljed fiksnog odnosa valuta EUR i KM.

U narednoj tabeli je prikazana izloženost Javnog preduzeća deviznom riziku na dan 31. decembar 2014. godine:

R/b	Opis	EUR	Preračunata vrijednost u KM
-----	------	-----	-----------------------------

1.	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	954	1.866
2.	Potraživanja	425	832
I	Ukupno	1.380	2.698
1.	Obaveze za primljene avanse iz inostranstva	4.463	8.730
2.	Obaveze prema dobavljačima u inostranstvu	74	145
3.	Obaveze po kreditima sa valutnom klauzulom	13.175.871	25.769.763
II	Ukupno	13.180.408	25.778.637
I-II	Neto devizna pozicija na dan 31.12.2014. godine	-13.179.028	-25.775.939

Iz datih podataka slijedi da je Javno preduzeće izloženo visokom riziku promjene kursa valute, odnosno ima iskazan visok valutni rizik.

b) Rizik od promjene kamatnih stopa

Društvo je tokom 2014. godine bilo izloženo visokom riziku od promjene kamatnih stopa usljed postojanja značajne kamatonosne pasive.

4.26.2. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da Javno preduzeće neće biti u mogućnosti da izmiruje obaveze u roku dospijeca i rizik nemogućnosti da se sredstva realizuju po razumnoj cijeni u odgovarajućem vremenskom okviru.

I pored značajnih obaveza po kreditnim zaduženjima, Javno preduzeće upravlja likvidnošću sa ciljem da osigura da izvori sredstava budu raspoloživi za izmirenje obaveza u trenutku njihovog dospijeca. Javno preduzeće neprekidno procjenjuje rizik likvidnosti identifikovanjem i praćenjem promjena u izvorima finansiranja potrebnim za ispunjenje poslovnih ciljeva Javnog preduzeća, a u skladu sa poslovnom strategijom.

INDIKATORI OPŠTE LIKVIDNOSTI		
OBRтна IMOVINA /KRATKOROČNE OBAVEZE	0,6903	0,8288
OBRтна IMOVINA BEZ ZALIHA / KRATKOROČNE OBAVEZE	0,4242	0,7121
INDIKATORI UBRZANE I TEKUĆE LIKVIDNOSTI		
GOTOVINA / KRATKOROČNE OBAVEZE	0,0152	0,0086

4.26.3. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik nastanka finansijskih gubitaka Javnog preduzeća kao rezultat kašnjenja klijenata ili druge ugovorene strane u izmirivanju ugovorenih obaveza. Kreditni rizik se prvenstveno vezuje za izloženost Javnog preduzeća po osnovu potraživanja od pravnih lica.

Javno preduzeće je izloženo kreditnom riziku i obezbjeđenje od kreditnog rizika uspostavljeno je preduzimanjem određenih mjera i aktivnosti na nivou Javnog preduzeća.

Na dan 31. decembra 2014. godine Javno preduzeće raspolaže gotovinom i gotovinskim ekvivalentima u ukupnom iznosu od 793.808 KM (31. decembar 2013. godine - 896.806 KM).

Potraživanja od kupaca

Maksimalna izloženost Javnog preduzeća po osnovu kreditnog rizika za potraživanja od kupaca po geografskim regionima data je u slijedećoj tabeli:

Opis	u KM	
	2014. godina	2014. godina
Kupci u zemlji	15.990.152	14.556.318
Kupci u inostranstvu	832	31.259
U k u p n o	15.990.984	14.587.577

Starosna struktura potraživanja od kupaca na dan 31.12.2014. godine

Starost potraživanja u danima	U valuti	do 10 dana	11-60 dana	61-90 dana	91-364 dana	Preko 365 dana	Ukupno
Potraživanja od prodaje (KM)	11.797.975	3.404.548	783.705	3.924	0	0	15.990.152

Javno preduzeće posluje sa velikim brojem proizvodnih privrednih društava i sa fizičkim licima. Poslovna politika Javnog preduzeća je da se naplata isporučenih drvnih sortimenata plaća avansno ili na odloženo plaćanje (uz instrumente obezbjeđenja naplate), s tim da se ne vrši isporuka kupcima koji imaju dospjela dugovanja prema Javnom preduzeću, tako da je u budućem periodu rizik naplate sveden na minimalan nivo.

4.26.4. Upravljanje rizikom kapitala

Javno preduzeće se opredijelilo za finansijski koncept kapitala i njegovo očuvanje prema kome je kapital definisan na osnovu nominalnih novčanih jedinica.

Cilj upravljanja kapitalom je da Javno preduzeće zadrži sposobnost da nastavi sa svojim poslovanjem u neograničenom periodu u predvidljivoj budućnosti, kako bi očuvalo optimalnu strukturu kapitala sa ciljem da smanji troškove kapitala.

Javno preduzeće prati kapital na osnovu koeficijenta zaduženosti, koji se izračunava kao odnos neto dugovanja Javnog preduzeća i njegovog ukupnog kapitala.

Na dan 31. decembra 2014. i 2013. godine Javno preduzeće je imalo dugoročnih obaveza, te postoji izloženost riziku po ovom osnovu.